PROMIN

ПРОМІНЬ

РІК V ЛИПЕНЬ — JULY, 1964 ЧИСЛО 7

Authorized as Second Class Mail by the Post Office Department, Ottawa, and for Payment of Postage in Cash.

ПРОМІНЬ

РІК V
Ч. 7

ЛИПЕНЬ, 1964
Виходить роз у місяць

Видає
Союз Українок Канади
Редагує Редакційна Колегія

Наталя Когуська, редакторка; Анна Токарик, голова Союзу; Ольга Войценко, Тоня Горохович, Оленка Негрич.

Передплату висилати на адресу:
PROMIN
P. O. Box 3551, Sta. B., Winnipeg 4, Man.

PROMIN

Monthly Publication
JULY, 1964

No. 7
VOL. V

Published by
Ukrainian Women's Ass'n of Canada
Edited by Editorial Committee
Natalia Kohuska, Editor

Subscription in Canada $3.50
Subscription in other countries 4.00
Single copy ..... .40

Address:
PROMIN
P. O. Box 3551, Sta. B., Winnipeg 4, Man.

Редакція застерігає собі право скорочувати дописи.

Дописи, які поміщуються в інших часописах, редакція містити не обіцює — уникаємо повторювання.

Не поміщені рукописи редакція не звертає, хіба за спеціяльним, згори зазначеним застереженням.

У розділі Річні Звіти, секретарки завважать, що у вказі членок заряду в комітетах, ми подаємо лише одну особу на кожний комітет, а не всіх членок кожного комітету.

На обкладинці — „Сонце після дощу". Картина А. Дж. Кесона на виставці разом з іншими його картинами в „Робертс Гелері" у Торонті. Колись раніше Кесон та його колеги з „Групи Семи" — подібно як і всі інші художники — раділи, коли тільки могли продати свою картину за кілька долярів. Сьогодні його картини ціняться високо і продовж одного тижня ентузіястичні відвідувачі викупили дві третини усіх його картин на цій виставці.

„К. С."

В ЦІМ ЧИСЛІ

Тарас Мельничук — поезії: Будьте ніжними 1
Де я не був 1
Удосвіта свіжість соснова 1
Людмила Скирда — Я покидаю північ 1
Проф. д-р Н. Полонська-Василенко — Велика княгиня українська Ольга 2
Людмила Івченко — Людмила Морозова 5
Тоня Горохович — Національне виховання 7
„К. С." Письменники степової Канади 9
Дмитро Міщенко — Сіверяне 10
Ствердження 13
A. T. Warnock — Ukrainian Poets 15
О. Бринь — Біографія чи уява 17
З окружного з'їзду 20
Микола Погідний — Непрошений гість 21
Громадська і родинна хроніка 22
Домашнє господарство 27
Річні звіти відділів 28

НОВІ КНИЖКИ

Христя Алчевська — **Клематіс** (Поезії). Упорядкував, передмову, листування та біографію поетеси й родини Алчевських додав інж. С. Зеркаль. Видав інж. П. Марченко Ню Йорк 1961 р. Бібліотека „Українського Громадського Слова" ч. 10.

Збірочку написала відома в Україні поетеса Христя Алчевська, дочка відомого в Україні найбільшого українського національного промисловця Олексія і народньої педагогічно-навчальної діячки Христини Алчевських. Перше видання її появилося в Калішському таборі інтернованих вояків Армії У.Н.Р. в 1922 р. і критикою була високо оцінена. З цього погляду книжочку рекомендуємо як мистецько вартісну поезію та відомості біографічні поетеси й родини Алчевських. Ціна 1 доляр.

Замовлення посилати на адресу:

S. Zerkal, 1735 Grove St. Brooklyn 37, N. Y. USA.

Катерина Антонович — **Український одяг,** історичні замітки, практичні поради, рисунки, взори, одяги козацької доби. Друге перевірене і поширене видання. Ілюстроване. Має три картки взорів. Вийшло накладом „Жіночого Світу" у Вінніпегу. 1964 р. Стор. 40. Продається по книгарнях в ціні $1.00.

Ювілейний календар-альманах Українського Народного Союзу на 1964 р. у 150-річчя народження Тараса Шевченка. Видавництво „Свобода". Джерзі Сити, Н. Й.

А. Драган — **Український Народний Союз** у минулому і сучасному (1894-1964). Видавництво УНС „Свобода", Джерзі Сити, — Н. Й. Ілюстроване видання. Стор. 156.

Марія Юркова — **Праця і розвага.** Посібник для учителів українських початкових шкіл. Видання Ради Української Школи Канади. Вінніпег, 1964. Продається по книгарнях по $1.00.

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada.

ПРОМІНЬ

РІК V ЛИПЕНЬ, 1964 Ч. 7

Тарас Мельничук

БУДЬТЕ НІЖНИМИ

Не соромтесь бути ніжними,
ласкавими, привітними
З птицями, деревами
і квітами.
Матерям стискайте руки
з виснаженими венами
І цілуйте їх — цілуйте! —
хоч і не заведено.
Ваша яснота незбіджена,
Як озон, як хліб, як честь
потрібна
Будьте — всі! — тепла і доброти
джерелами.
Не вергайте за дрібниць
громи.
Будьте ніжні з птицями
й деревами,
Але в першу чергу —
із людьми!

УДОСВІТА СВІЖІСТЬ СОСНОВА...

Удосвіта свіжість соснова
Вливається в груди мої
І хвильно
зоря чорноброва
Проходить крізь очі мої,
Немов по лазурному залу...
Світаю.
Росту.
Променюсь.
І врубуюсь думкою
в завтра.
І сосни,
світанні як Русь,
Дзвонливо зсипають у мене
Росу — ту журливу красу,
Мов знають, що в грудях
силенних
Я серце віольне несу —
Тяжке, як минула війна,
Як горя сльози ув очах,
Як куля земна
у наш час.

ДЕ Я НЕ БУВ...

Де я не був і де не мандрував —
За Україною я всюди сумував.
Ось і тепер... Сибір...
стою над Вахом,
І сизі хвилі і червоні сосни
І навіть сонце
Мені Гуцульщиною
пахнуть
...Гуцульщиною пахнуть.
І чайки радісно над Вахом
линуть,
То не чайки — думи мої
плинуть
Про те, що я, мов човен
до калини,
Привязаний любовю
до Вкраїни
... до Вкраїни

Людмила Скирда

Я ПОКИДАЮ ПІВНІЧ

Я покидаю північ,
покидаю.
Так жаль мені невтішних
кволих віт.
Тут є усе — зеленого нема.
Я ж повертаюсь у зелений світ,
Де пахнуть
чорнобривцями світанки,
Де голоси кохані
серце крають,
Де дні мої, неначе ті полтавки,
До згубу на гульницях
закружляють.
Я збуджена вертатимусь
до хати,
Ховатиму обличчя в теплім сіні.
І буде мені боязко писати,
І буде мені соромно писати,
Та мабуть, я не зможу не писати
Про білу землю
і озера сині.

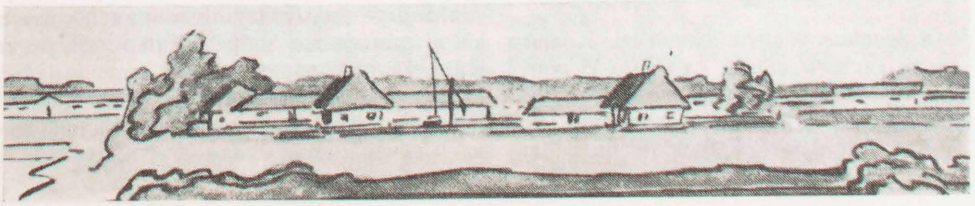

Проф. др. Н. Полонська-Василенко

Велика княгиня українська Ольга (945–964)

Минуло тисячоліття з того часу, як на престолі молодої Київської держави з'явилася жінка, вдова князя Ігоря, Ольга. Подія ця незвичайна, виняткова не лише для середньовіччя, коли на світанку державного життя, народи вище за все цінили військові здібності, фізичну силу володаря — князя, що був головне вождем війська. Поява жінки на престолі, яка сама править державою, є винятковим явищем для всіх часів і для всіх народів. Але значення князювання Ольги для нас ще збільшує те, що сама Ольга являла собою виняткову особистість, як властивими їй жіночими чарами, так і видатними здібностями володаря, будівника держави. Правління її наче яскравий промінь освітлює цілу добу, дає напрямні для ліпших з її наступників. Скупі історичні дані про Ольгу доповнюють, прикрашують легенди, які в повному погодженні з цими даними, допомагають нам створити величний і чарівний в той же час образ „мудрої", святої княгині Ольги.

Княгиня Ольга посіла Київський престол в середині X століття; це був час, коли відбувався процес об'єднання українських племен в одну державу, з столицею Києвом над Дніпром; коли значну участь в цьому процесі відограваали норманські вікінги (варязькі князі) з своїми дружинами; коли на всьому просторі нової держави йшла боротьба між варязькими князями та місцевими — слов'янськими; коли поволі поганська віра і мораль відступила перед новою вірою — християнством з його новою моралю. В ці переломові роки княг. Ольга займає центральні місця, як у хронологічному відношенні, так і у всіх інших: з неї дійсно розпочалася нова доба історії України-Руси. Треба додати ще, що завдяки правлінню Ольги нам стає зрозумілішою вся ця доба, і з темряви тисячолітньої давнини вимальовуються правдиві образи і закладається нове уявлення про високу культуру X століття, коли люди вміли розуміти й шанувати моральну силу жінки і безперечно протягом 20 років корилися цій жінці.

Щоб яскравіше уявити діяльність і особу Ольги, треба сказати кілька слів про її попередників, а також ті обставини, за яких посіла вона княжий престол Київської держави. Чим далі і глибше посуваються досліди, чим більше порівнюють свідоцтва наших літописів з археологічними дослідами та з відомостями чужинців, тим більше зміняються ті уявлення, які характеризували історіографію XIX стол. Тим більше відмовляються дослідники від аберацій про „варварські" культурні обставини, в яких перебувала Україна-Русь X століття.

В середині IX ст. на Заході Европи ще не знали нічого з того, що робилося над Дніпром. Цінне свідоцтво 839 року про прихід до Людовіка, цісаря Німецького, послів від цісаря Візантійського і якогось короля русів? Про цього короля ще не чули в Німеччині. Але пройшло менш як 30 років і могутня Візантійська імперія здригнулася від нападу цієї самої Руси, і спасіння столиці східнього світу, Царгорода приписували сучасники лише чудесній допомозі Влахернської ікони Божої Матери: людські сили не могли врятувати її. Князь Аскольд встає перед нашими духовними очами, як основоположник нової могутньої держави Русі в середині IX ст., але всі відомості про нього ще неясні хоч з ним зв'язане перше хрещення Руси[1]).

Першим реальним володарем Київської держави з'являється Олег. Він розпочав об'єднання слов'янських племен: сіверян, деревлян, радимічів, кривичів, і вів багато воєн: доходив до Каспійського моря і воював з Візантією. Він взяв Царгород, і в 911 р. склав з Візантією вигідний для Руси договір. Так Київська держава вийшла на кон історії Східньої Европи. Політику Олега продовжував наступник його Ігор: він вдерся на закавказя, оволодів важливим торговельним містом Бердаа. Про його походи писав перський поет Нізамі. Проте похід на Візантію Ігоря був невдалий і року 944 склав він договір вже не такий корисний, як договір Олега. Але цей договір дуже важливий тим, що в ньому згадуються християни-піддані Ігоря, на правах рівних з поганами. Згадується церква св. Іллі у Києві, де приносили християни присягу: „вона стояла над ручаєм, конець Пасинчѣ бесѣды и Козарѣ: се бо бѣ сборная церква": так описує цю церкву літопис; ясно, що за часів літописця ще добре знали місце, де стояла вона. Ці договори цікаві і в іншому: з них видно, що влада князя не була ще цілком єдиновладна; існували ще князі" під рукою великого князя"; вони брали участь в складанні до-

говорів самі, або через послів своїх. Імена цих послів переважно варязькі, хоч в договорі Ігоря згадуються, треба гадати словяни: Уліб, Володислав, Синко, Борич. Згадується і жінка — Передслава. Літопис оповідає про страшний кінець Ігоря: він хотів, зібравши данину з деревлян, зібрати з них додаткову, що викликало обурення їх і вони забили його і частину дружили. Цей епізод свідчить про те, які були відношення між великим князем київським і підвладними племеннними князями: підкорені племена платили данину, при чому розмір її не був встановлений і залежав від того, скільки вдасться зібрати.

За таких обставин в 945 році вступила на київський престол вдова Ігоря, княгиня Ольга.

Катастрофа 945 року застала молоду Київську державу, як завжди то буває, не готовую: дорослих спадкоємців не було: залишився малий син, Святослав; були ще племінники, „неті", як називав їх договір Ігоря. Звичайно, вони могли б претендувати на владу, але чомусь не зробили цього. Могло б бути заворушення іншого роду, могли піднести голови оті „підкорені" місцеві князі, тим більше, що деревляни мали свого улюбленого князя Малу. Нарешті, були могутні воєводи, як Свенельд, який мав свою дружину, якій заздріла дружина Ігоря. Взагалі, загальне становище України-Руси нагадувало в 945 році те, в якому опинилася Україна-Русь в 1205, коли в битві під Завихостям загинув Роман князь Волинський. Різниця була в тому, що Роман був князем держави, яка вже нараховувала понад 300 років життя, в 945 році Ігор залишив державу з ледве приборканою людностю, забитий сам під час повстання. Але вдова Романа княгиня Ганна опинилася в трагічному стані; і сусіди, і родичі — князі, і піддані намагалися захопити владу і потрібна була її велика енергія, щоб зберегти спадщину для синів[2]). Не згадує літопис жодного заворушення після смерти Ігоря і ніхто не намагався вихопити владу з жіночих рук: цій слабій фізично жінці скорилися всі племена і протягом 20 років правила вона мирно. Мимо волі постає думка: як великий мусів бути авторитет Ольги, щоб протягом 20 років тримати владу над одною з найбільших держав тогочасної Европи, а з другого боку — як висока була свідомість і культурність тієї еліти, того провідного гуртка, який оточував її, допомагав їй правити й визнавав над собою її владу.

Ми мало знаємо з біографії Ольги. Літопис не дає для цього підстав, і дослідники висували ріжні гіпотези, які до цього часу не можемо з повною певністю прийняти: одні вважали її за варяжку, інші — за болгарку, нарешті — треті за слов'янку, і мабуть ці мали найбільш вірогідностей. Не відомо, з якої місцевости походила вона: літопис каже стисло: „приведеша єму (Ігореві) жену з Пьскова, именем Ольгу". Низка легенд зв'язана з соціяльним походженням Ольги: за одними вона була донькою Псковського князя, за другими — донькою боярина, за третьою — донькою селянина, що мав перевіз на річці. Там, коли вона заміняла батька, побачив її князь Ігор захоплений її красою і розумом, взяв за дружину. Ця остання версія, не залежно від того, чи відповідає вона правді, чи ні, цікава, як легенда, яка відбиває головні риси, властиві Ользі: її красу і чарівливість, і в той же час її мудрість: ці дві прикмети супроводять Ольгу до могили, принаймні в уяві і сучасників.

Княгиня Ольга

Ми не знаємо точно року, коли народилася Ольга, ні року її шлюбу з Ігорем. Приведені

---

[1]) Др. Іларіон Огієнко, Українська церква. Прага, 1942, т. 1, ст. 27. Проф. І. Огієнко Костянтин і Методій, їх життя та діяльність Варшава 1928, т. 1. ст. 147. М. Танве, Rome et la Russie. Avant P'invosion des Ta Torsi Paris, 1947. о. І. Нагаевський, Кирило-Методіївське християнство в Русі-Україні. Рим 1954 стор. 3-30,50.

[2]) Н. Полонська-Василенко. Княгиня Романова Ганна. „Визвольний шлях" Лондон, 1954, ч. 3.

вище слова літопису датуються 903 роком. Вже давно наукова критика піддала сумніву хронологію князювання Ігоря та справжніх відношень його з Олегом. За літописом він був сином Рюрика, і Олег був його опікуном. Надто довгий час тривала ця опіка! В 879 році Рюрик, вмираючи передав Олегові Ігоря, що був дитиною, а ця опіка тривала до смерти Олега в 913, цебто 34, а якщо припустити, що Ігорь мав рік життя коли помер Рюрик — було йому вже 35 років, коли він „почав княжити". Тому деякі дослідники (В. Пархоменко, М. Таубе) припускають, що не було ні походження Ігоря від Рюрика, ні опіки Олега. Викликає сумнів і дата шлюбу Ігоря. За літописом Ольга мала принаймні 57 років, коли вона посіла Київський престол. Таке припущення викликає другий сумнів: за літописом Святослав був її єдиним сином, а в 945 році він був ще малий хлопчик. Тоді народження його треба віднести на час, коли Ольга мала понад 50 років. Очевидно, одружилися Ігор і Ольга значно пізніше.

Ми не маємо відомостей про Ольгу за життя Ігоря; літопис подає лише факт надання їй Вишгорода, мала вона і село Ольжичі. В договорі Ігоря з греками згадується посол Ольги: все це свідчить про високе правне становище як Ольги, так і жінок взагалі на Русі. На таке положення жінок давніх часів вказують памятки українського епосу, т. звані „билини", в яких зустрічаємо жінок-„поляниць", хоробрих богатирок, що змагалися з міцнішими богатирями; такими були і Настас'я королевична, і жінка Ставра Годоновича. Остання має свою власну дружину[3]). Ремінісценція доби в словах билини: „Возьми у мене, князя, сто челевек русских могучих богатырей, у княгини беру другие сто"[4]).

Катастрофа 945 року поставила перед Ольгою відповідальне завдання: вона само, як і більшість її підданих були пагани. Кодекс поганської моралі вимагав від родичів кривавої помсти за забитого. Цей неписаний кодекс був такий обов'язковий, що через 75 років після того, християнин Ярослав Мудрий не наважався скасувати криваву помсту в „Руській Правді", не зважаючи на те, що протягом 30 років Русь офіційно була охрещена, що невпинно в церквах проповідували „новий заповіт" християнської любови і прощення ворогові. Лише сини Ярослава, доповнюючи Руську Правду, наважилися скасувати право — і обовязок помсти і замінили її грошевою покутою. Тому цілком природньо, що Ольга повинна була помститися за смерть чоловіка, до того ще й князя. Літопис докладно описує всі ті вибагливі способи помсти, в яких Ольга знов таки виявляється не лише, як вірна дружина-вдова і месниця за чоловіка, але як виключно розумна, хитра жінка, яка підступно обдурює простоватих деревлян. Дещо в цій епопеї заслуговує на увагу. Перш за все — деревляни, забивши Ігоря, вирішили просити Ольгу одружитися з їх князем Малом; своїх місцевих князів протиставляли вони варязьким: Ігоря порівнювали з лютим вовком, а про свого князя Мала казали, що „наші князі добрі суть, роспасли бо деревську землю". Ольга наказала засипати їх живими. Вона послала послів до деревлян і просила, щоб було вислано до Києва нових послів, знатніших, бо інакше „не пустять мене людье Кеевстии". Нових послів було спалено в лазні. Після того Ольга поїхала сама і влаштувала тризну, під час якої дружинники її напоїли деревлян і перебили понад 5,000 чоловік. Цим не закінчилася помста: вона пішла війною на деревлян, і не могла взяти столиці їх, Іскоростеня; тоді запропонувала дати їй малу данину: по 6 птахів від двору; цим птахам прив'язано було запалений трут і вони, повернувшись домів, підпалили все місто. Після того Ольга розгромила деревську землю і взяла тяжку данину. В цьому оповіданню важливе те, з якою цікавістю, любовно переказує чернець-християнин всі ці страхіття; в оповіданні ані натяку на осуд, на закид Ользі. Більш ніж ймовірно — такої помсти ніколи не було, але ці легенди передають нам те, як за паганською моралю повинна була робити зразкова вдова-княгиня. І знов у всіх етапах цієї епопеї виступає Ольга, як мудра, хоч і жорстока жінка.

На цій епопеї закінчується перший етап історії Ольги: тут вона виступає перед нами, як жінка, яка наслідує звичаєвому праву своєї країни, виконує приписи своєї віри і вся перебуває в полоні традиції.. В дальшому виступає вона перед нами, як сильна волею, ініціятивна жінка і володарка, яка іде не традиційними шляхами, а рішуче шукає і знаходить нових шляхів і іде ними, сміливо і впевнено.

---

[3]) „Былины" Москва, 1954, ст. 112, 116. Таможе — про Василису Никулишну, ст. 126.

[4]) Б. Греков. Киевская Русь, Держвидав, 1949, ст. 295, 296.

(Далі буде)

Людмила Івченко

ЛЮДМИЛА МОРОЗОВА

Коли хтось із друзів Людмили Морозової висловив побоювання, як то мисткиня поїде в Грецію з тими, порівнюючи невеликими грішми, які вона збирається на ту подорож витратити, то скульптор Сергій Литвиненко, добрий приятель Морозової, що не раз робив виставки разом з нею, сказав:

— За кого хочете можу боятись, але не за Людмилу. Вона завжди дасть собі раду.

А інший колега, не так то прихильно до неї наставлений, сказав напів з захопленням, напів з нехіттю:

— Що Морозовій станеться?! — Це ходячий вітамін!

Як звичайно, у таких загальниках є трохи правди психологічної, і трохи — фактичної. Тоб-то, з одного боку вірно, що Людмила Морозова це натура сильна, яка стоїть твердо на своїх ногах і власним талантом і силою прокладає свій шлях в українському мистецтві. А з другого боку, її колеги-художники були раді цій силі, щоб створити навколо неї отой міт, який звільняв їх від потреби бодай трохи підтримувати цю жінку в її самоті і в її важкій боротьбі, особливо на еміграції.

Вихована дуже освіченою матір'ю, релігійна і до самозабуття віддана мистецтву, Людмила Морозова пронесла крізь життя, крізь революцію, війни, еміграцію і американську байдужність до реалістичного мистецтва оце своє ідеалістичне захоплення і віру в людину і в мистецтво. Звичайно, на цьому шляху довелось пережити чимало розчарувань, але вони ніскільки не похитнули її віри в людину, яку у „сосуд Божий", і в мистця, як у вибранця Божого, що має показати людям світ у його красі.

Мабуть, від цієї віри походить ота радість, отой оптимізм, що ним віє від картин Морозової, чому свідченням є і остання виставка в Літературно-мистецькому Українському Клюбі в Нью Йорку: всі стіни великої залі покриті картинами — більшими і меншими, краєвидами, квітами, кількома портретами і актами, і кожна картина сама в собі є цілістю, бо в кожній є ота краса, яку шукає і вміє передавати Морозова.

Треба сказати, що Морозова пройшла добру школу у таких першоклясних мистців, як Федір Кричевський і інші викладачі Київського Художнього Інституту. То були важкі пореволюційні часи, часи голоду, часи холоду, коли

Людмила Морозова на фото внизу зліва, за нею один з її портретів на виставці в Нью Йорку 1964.

дістати дров на опалення було мабуть, не менш важко, ніж тепер полетіти в космос, і коли за працю в Інституті професор одержував пляшечку олії, тузину ґудзиків, котушку ниток і десять малих цукерків — все, що совєтська влада вважала за потрібне дати інтелігенції із так званої „проклятої спадщини" — із усього багатства, яке вона відібрала від приватних підприємців і торговців.

Перша картина Морозової, виставлена на виставці називалась „Гуси" — на ній молоденька дівчина, кокетливо вигнувшись жене перед собою кількоро гусей. Від того часу, вона виставляла майже без перерви, аж доки війна і німці не вигнали її з мамою на Захід, а звідти — до Америки.

В манері малювання у Морозової за цей час стались певні зміни. Її великі картини київського періоду, як „Дніпро" або „Полтава", писані олією, виглядають, як акварелі, такі рівні, непомітні мазки її пензля, такі легкі переходи кольорів, а все разом надає картині якийсь відтінок легкої елегії, легкого суму, навіть не суму, а журливої задуми. Теперішні її мазки — твердіші, чіткіші, кольори хоч і не зударяють-

ся між собою, але й не переходять один в один, мирно і мягко, як вони переходили раніш.

Восени цього року Морозова плянує поїхати в Грецію. — Чому в Грецію? Просто тому, що кожний з нас мав і має якусь свою мрію. Більшість із нас зберігає її як мрію, до кінця свого життя і часто боїться навіть почати її здійснювати, щоб не розчаруватись. Не так Людмила Морозова. Вона мріяла побачити Елладу, край, з якого походить наша культура, наше мистецтво і філософія, країну клясичної скульптури, клясичних будівель, чудових фресок, — і вона побачить її. То не важно, що сама Греція це країна сивих оливкових дерев, жовтих скель, суворої зими і пекучого літа. Око художниці зуміє знайти приховану в тій природі красу і привезти її нам назад, увічнену на полотнах.

Людмила Морозова — Краєвид, з виставки в Ню Йорку 1964 р.

Лариса Мурович

ВІКОВА ЗАВИЧКА

Гуцула вікова завичка —
Квітчати думку словом „ба";
Неначе верховинця кличка
Дзвенить лунке в Карпатах — ба!

Коли ж йому ти скажеш: братку,
Як „ба" жбурнеш у море мли,
Тобі я подарую „п'ятку", —
Відмовить: ба, коб ви дали!

ЗЕЛЕНИЙ ШУМ

Земле! Як тепло нам із тобою!
М. Рильський.

Коли сіє теплий, весняний дощ, коли веселка грає в ставу спектром полум'яного сонця, тоді парує земля і п'є вологу...

Тоді маривні поля пахнуть сонцевієм, а тихий вітер синім смутком лягає на потолочені дощами хліба, і несе над степом журу-пісню: „Розлилися води на чотири броди"...

І шумлять-вирують зелені придніпровські гори — хмарами гаптовані, дощами обмиті. А села, як білі лебеді, спустились до тихої ріки, і принишкли: здається, от-от вони зринуть у замріяну блакить неба і відлетять...

Білі лебеді...

Маривні жита пливуть і губиться на сонячних гонах вечірня лебедина пісня.

А навколо грає зеленими хлібами, зеленими полонинами — зелений шум...

В. Русальський

(АҐ) Канадіські жінки в загальному проявляють невелику силу уяви в виборі професій. Плянуючи свою вищу освіту, 66 відсотків усіх дівчат у Канаді йдуть протоптаною стежкою і вибирають переважно два фахи: учительки або медсестри.

Обговорюючи причини цього явища, директор Бюра Жінок при Федеральному Міністерстві Праці пані Маріон Ройс зазначила, що жінки становлять лише 7% всіх лікарів у Канаді. В адвокатській професії вони становлять ледве 2%. Взявши на увагу, що в теперішню пору як жінки, так і чоловіки фахів, канадські дівчата могли б проявляти більше відваги й ініціятиви в виборі галузі знань й майбутньої кар'єри.

З МОЛОДИХ ТАЛАНТІВ

„В один з тихих вечорів у мого друга Платона Воронька я випадково почув магнітофонні записи ліричних пісень. Я відразу пізнав слова господаря дому. Але як не шукав у своїй пам'яті автора свіжої ліричної мелодії — не знайшов.

Недавно я познайомився з ним — ця дівчина, учениця 11 класу 35 змінної школи робітничої молоді м. Києва, Інна Буркатова, музичний доробок якої перевищує вже 20 пісень на тексти М. Рильського, П. Воронька, В. Сосюри та інших поетів. Деякі з них уже звучали в концертах художньої самодіяльності і по радіо."

„Радянська Культура" (21 травня 1964 р.)

Тоня Горохович

Батьки і їх роля у вихованні

НАЦІОНАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ СПРИЯЄ ЩАСТЮ ДИТИНИ

Різно батьки уявляють щастя своїх дітей в майбутньому. Всього їм прагнуть: здоров'я, освіти, слави, щасливого сімейного співжиття, достатків і т. п. Звичайно того бажають дітям найбільше, чого їм самим бракувало в житті, що залишилось нездійсненим... Але чи справді здійснення цього усього може забезпечити щастя людини?! Із життя і з літератури знаємо, що ні! Бо, як кажуть психологи, щастя людини в ній самій. Вона щаслива тоді, коли духом багата, коли морально чиста, фізично досконала.

Батьки можуть допомогти дитині бути щасливою саме тим, що плекатимуть духові зацікавлення дитини, що прищеплять їй моральні засади і добрі навички, що виплекають її фізично здоровою.

Розвиваючи духове багатство наших дітей, формуючи їх характер, не обійдемося без виховних вартостей української культури. Щастя українських дітей зв'язане із українством. Саме поняття слова „культура" (див. ЕУ т. II, стор. 694) вказує на цю благородну функцію культури, бо ж „досконалення світу довкола нас і світу в нас самих, творення і плекання цінностей духового і матеріяльного характеру" це і є ідеали виховання. Кожна людина задовольняє свої духові потреби, черпаючи із національної культури, людина може творити духові вартості тільки на базі культури свого народу. Тому явище асиміляції по своїй суті є негативним чинником у вихованні, бо ж вона завжди означає надщерблення індивідуальности переходом з однієї нації до іншої, резигнацію із зберігання і творення культурних надбань своїх предків. До того асимільована людина завжди буде виявляти тенденцію до духового збіднiння, до надщерблення характеру. Неохота признаватись до свого національного походження — це почуття меншевартости, це брак пошани до предків, це психічна недуга, наслідком якої людина, не можучи втекти сама від себе, робить усе, щоб уподібнитися до когось іншого, щоб зникнути з лиця землі. Вирікатися свого походження, перехід до іншої національної культури буває також з недостатнього знання власної культури, або чужої, або обидвох, з браку відповідної освіти, з культурної обмеженості, словом — внаслідок надщерблення особовости даної людини. Пошана і творення культурних надбань свого народу — це, за висловом В. Голубничого, боротьба із смертю, це шляхетне прагнення підкреслювати оригінальні вартості свого народу, це потреба зберігати вартості духа свого народу у загальнолюдській культурі. Українська культура одна з найстарших в Європі, вона оригінальна і самобутня. Зникнення її було б злочином. Бо світогляд українців, тобто те, що вони сказали про життя і його вартості у всіх його найзагальніших ділянках, своєрідний, він не тільки доповнює загальнолюдську культуру, але її удосконалює.

Творець культури, а ним є кожна людина, що має духові потреби, вносить суб'єктивні елементи у світову скарбницю, свідомість цього приносить їй психічне задоволення, витворює духа спільноти, оберігає від почуття самотности, зроджує почуття гордости, а все разом робить людину життєрадісною, позитивно наставленою до людей, світу і життя, тобто робить її щасливою. Людина, що прагне допомогти своєму народові, зв'язана з народом духово значить вона й сама духово багата. Любити ж свій народ — це значить розуміти його потреби, цінити його духовість, жити так, аби часткою своєю причинюватися до зміцнення народнього духа. Нема культурної людини, яка б не хотіла бачити свого народу успішним на шляху осягання своєї мети. І чим сильніше розвинені в людині національні почування, тим легше їй розуміти вселюдські етичні почуття, що ведуть людство до духового досконалення. Тому всі народи у світі змагають до того, щоб дати у вселюдську скарбницю якнайбільше. Служба вселюдському можлива тільки через національне, так як любови до Бога не можна виявити краще як оказуванням її супроти ближніх.

Та багато з Вас, молоді Матері, що самі родилися і виростали в Канаді, скажете: „Але багатьом з нас і нашим дітям батьківщиною є Канада! Як погодити патріотизм український, зв'язок наш з культурою України із любов'ю до канадської землі, де ми народились?" Очевидно погодити його треба в дусі філософських понять про культуру, які унапрямнюють наше життя у Канаді на шлях досконалення себе і свого довкілля, на зберігання і творення вартостей духових українського народу. Патріотизм до Канади у наших дітей природній, виростає із

самого життя. Діти люблять красу канадської землі, шанують її славних людей, відчувають респект перед державним проводом. Але саме це, що Канада забезпечує спокійне і достатнє життя своїм багатонаціональним громадянам, що земля її багата, що політична коньюктура сприяє її розвиткові — все це стимулює канадців шукати своєї ідентичности у мультікультуралізмі. Канада є місіонарем цього типу явища. Цим вона може внести найбільший вклад у світову скарбницю. Др. Чарльс Гобарт, професор соціології Албертійського університету, вбачає велику перевагу канадського мультікультуралізму над американським „асиміляційним кітлом", який причинюється до загублення ідентичности й особливости її генія. Великий будівничий Канади, прем'р Вільфред Лор'є шістдесят років тому залишив вимовне поучення для нащадків. Порівнюючи національний склад Канади із готицькою святинею, яку він побачив у Англії і яка вирізьблена була генієм мистця у гармонійній цілості з мармуру, дуба і граніту, в такому образі хотів бачити майбутню Канаду: „...я хотів би, щоб мармур залишився мармуром, граніт гранітом, а дуб дубом. І з усіх цих елементів я хотів би збудувати народ, великий народ поміж націями світу".

Супроти цього розвиток культурної самобутности українців у Канаді, пізнавання і творення своєї культури, поміч Україні у змаганні до її ідеалів свободи, правди, добра, справедливости — все це здійснення вселюдських прямувань Канади, це вияв її ідентичности, її культури, виховування ж позитивних її громадян — це вклад українців для Канади. То ж цілі українського виховання — це національно свідома, сильна характером, не асимільована, але багата духом, почерпнутим із культури предків людина; не сибарит, цинік, „нарікайло" і малькотент, чи доробкевич, що всі свої життєві сили спрямовує на здобування матеріяльних дібр, але духово багата одиниця, носій ідей, що живе з почуттям необхідности своїм духовим добром ділиться з іншими. У цьому вона має сповнення мрії, заспокоєння потреби, глибоку радість життя. В цьому є запорука доброго самопочування людини у кожній обставині життя, це найбільший скарб, що його можуть зложити для своєї дитини батьки.

Ідеал такого типу людей постійно плекався у нашій культурі. Чи візьмемо прадавню народню мудрість, збережену у леґендах і переказах, у піснях народніх, у літературі, у народніх прислів'ях і приказках, у життєписах наших славних людей. Леґенда про Кожем'яку розказує, що силач бореться із змієм у відкритому бою. Інакше поводиться Крак у польській леґенді — він хитрощами доходить до перемоги над змієм. Українська пісня в основу кохання кладе красу душі, тобто те, що для ідеаліста є єдино вартісне, бо вічне. У прецінних пам'ятках Старої Доби нашої літератури, у таких її перлинах як „Поучення дітям" Володимира Мономаха і у „Слові про Ігорів похід" сильне звучання про залежність долі людини, а з тим і цілої країни, від етичних вартостей провідника народу, від його високої християнської етики. Постать Володимира Мономаха під кожним оглядом може послужити зразком для виховного ідеалу. У його „Поученні" не тільки глибокі християнські засади, велика гуманність, але й мудрість, лицарськість, шляхетність володаря. Але попри це Мономах людина не аскетична, в нього повно любови до життя, до природи, він здібний на високі почуття, він лицар загартований у боях і ловах. Усе в нього у повній гармонії, у єдності двох різних елементів: твердого життя, високих вимог до себе і тонкість, ніжність душі. У „Слові про Ігорів похід" та ж сама пісенність героїки, любов до Руської Землі, незвичайне почуття краси, глибока сила патріотичних почувань автора. Образ Ярославни у „Слові" — це втілення поезії, багатство і тонкість настроїв, образ, що в ньому відобразилися уявлення довгих поколінь українського народу про ідеальну, вірну, люблячу, здібну до посвяти і геройства, жінку. Недаром мистці зверталися і звертаються сьогодні до нього, він чарував і чарує кожного своєю духовою красою і глибиною психологічної інтерпретації.

Найяскравіші представники нашої нової літератури дали нам чітку інтерпретацію українського світогляду — це Шевченкова „вольна сім'я", це Франкове Боже післанництво, що його у „безвість віків" несе Україна, це український ідеалізм Лесі Українки, її інтерпретація індивідуалізму, який має служити для оборони національної правди. Шевченко, Франко, Леся Українка дали у своїх творах сильне, до глибин потрясаюче відчуття неволі рідного народу, яке спонукувало їх творити. Їх творчість — це наче вістря меча серед бою, вона будить національно сплячих, гартує знесилених, пориває прикладом. Їх шляхом ідуть все нові й нові будителі національного духа. Чи ж не та сама любов до батьківщини ось у цьому „наймолодшому", написаному у наших часах, признанні М. Вінграновського: „Тебе люблю я всесвітом і

Письменники степової Канади

(Канадійська Сцена). — Степові провінції виявилися добрим ґрунтом для письменників. Можливо, що розлогі простори районів між Великими озерами і Скелястими горами обдарували синів і дочок тієї землі теж широким світоглядом. На думку „Канадійської Сцени" та її західніх співробітників приходить відразу ім'я **В. О. Мічеля** з Вейберн, Саскачеван, автора славної радіо- і телевізійної серії „Джейк енд де Кід" (Джейк це типовий саскачеванський фармерський робітник). Його книга „Хто бачив вітер" вважається клясичним твором і рекомендується всім, хто любить оповідання про різні аспекти нескладного життя на прерії. **Анна Мекмілен** з Ріджайни здобула ім'я своїми оповіданнями для молоді. Її найновіша книга „Маунті Патроль" описує перший рік молодого рекрута в славній РСМП. Ця колишня учителька написала теж серію шкільних радіопередач для саскачеванського міністерства освіти. З Ріджайни походить теж **Мері Вікс,** яка пише історичні оповідання для молоді і виготовила підручник додаткової лектури в саскачеванських народніх школах. Найновішою її книгою є „Срібне хутро" — оповідання про 15-літнього шотляндського імміґранта і його життя серед торгівців хутровиною в Північній Канаді 1862 року. Д-р **Люїс Герберт Томас,** саскачеванський архівар, відомий своїми друкованими книгами, а зокрема книгою п.з. „Боротьба за відповідальний уряд на північно-західніх територіях 1870-1897". Важливу книгу „Історія Саскачевану" написали спільно два автори: **Джан Арчер** і **Алекс Дербі.** Арчер походить з Бордв'ю, Саск., і працює службовцем саскачеванського правління; раніше він учив у школі та згодом служив за океаном у Королівсько-Канадійській Артилерії.

Двадцятькілька книжок, що їх написав вінніпежець **Ралф Коннор,** появилися мільйонним тиражем і збагатили автора та його видавця. Якщо вони не є літературними шедеврами, то принаймні вони ознайомили англомовних читачів у світі з канадійським побутом. **Марта Остензо** здобула славу своєю книгою „Дика гуска", яку вона написала працюючи учителькою в малому манітобському містечку. **Пол Гіберт** є для Манітоби тим, чим Стівен Лікок був для Онтаріо; Гіберт написав одну з найкращих у Канаді гумористичних книг „Сара Бінкс", яку відтворювано в радіо і цитовано частіше, ніж будь-яку іншу книгу степової Канади. **Філіп Ґров,** манітобський письменник, знаходив багато людських тем і терепевтичну красу в своїй мовчазній країні та відтворив їх у своїй незабутній прозі. Його книгам „По прерійних стежках" і „Поселенці на болотах" не присвячувано належної уваги за його життя, а тепер вони стали рідкісною колекторською цінністю.

У 1905 році поселився у північній Альберті високовчений чоловік з Франції, **Жорж Шарль Бюде;** його сім книг вважаються літераторами за найкращий вислів канадійського Північного Заходу, а щодо патосу і вишуканого стилю — навіть вищі за твори славної Марії Шапделен. Крім нього є ще такі прерійні письменники, як **Роберт М. Белентайн, Алфред С. Ґаріок, Летіша Гарґрейв** і **Аґнес С. Лот,** що збагатили літературу Канади своїми жвавими і драматичними відтвореннями життя на Заході.

людством, і соняхом у золотому сні, і сивиною вченого мислителя, і на стерні горошком польовим. Ні, Батьківщино! Не лише стражданням чи радістю я звернений до тебе!" Українська культура — це гаряче глибинне джерело, що з нього можна черпати жар любови, чар життя. Зробім доступним його для нашої молоді. І вона повторятиме із переконання і захопленням слова поезії свого ровесника з Києва — Є. Гуцала:

„О рідна мово! Скільки в тобі віри мого народу в досвідки щасливі, в життя прекрасне. Яке це щастя припасти пелюстками спраглих уст до мови рідної — й багатшати душею".

„ПОЖЕЖА В БІБЛІОТЕЦІ"

„24 травня в приміщенні Державної публічної бібліотеки Академії наук УРСР виникла пожежа.

Завдяки рішучим діям пожежних частин міста Києва пожежу вдалося локалізувати і загасити.

За повідомленням керівництва Академії наук УРСР весь рукописний фонд і картотека не пошкоджені, а основні книжкові фонди постраждали незначно і можуть бути поповнені за рахунок дублетної літератури.

Створено урядову комісію, яка веде розслідування причин пожежі та розробляє заходи щодо відбудови бібліотеки."

„Радянська культура" (28 травня 1964 р.)

Дмитро Міщенко

СІВЕРЯНИ

РОМАН

(Продовження)

Минав час. Сонце, здавалось, зупинилося, загледівшись на ту криваву, зроду-звіку не бачену тут січу. Але, цікаве, не витримало все-таки й ще вище вибралося по небу. Подивилось, подивувалося і знову стало підійматися — все вище, вище і вище.

Десь аж пізнього ранку з острога пробився-таки до раті чернігівської один із биричів і, осадивши біля поранених замиленого коня, кликнув тривожним, не по-мужньому надломленим голосом:

— Де князь? В дворі нещастя!..

— Мовчи! — хижо обернувся до нього літній муж. — Тут теж не мед: хозарів тьма, а князь поранений.

— О боги! — і зовсім розгубився отрок. — Що ж тепер буде?

— А буде те, що буде, — ще дужче насупився муж. — Ніж хникать тут, пішов би краще пособив.

І, подобрішавши, додав:

— До нас ось-ось надійде нове ополчення: з Путивля, Сіверська і навіть із Снятина та Стародуба. Та й мечі у сіверян ще гострі. Ще буде січа, отроче. Жорстока січа!

Проте отрок не заспокоювався.

— Що з того, — сумно відповів він мужу. — Княжни уже нема.

Усі, до кого долетіли ці несподівані слова, обернулися вмить і, оторопіли, видивилися на отрока.

— Як так — нема?

— Таж кажу, нещастя там: княжну хотіли викрасти, то вона викинулася з вікна й розбилася об камінь.

Якусь мить мужі не знали, що сказати на те. Вони не вірили, певне, і довго переглядалися між собою, шукаючи розгадки цьому диву, але, нічого не зрозумівши, знову схрестили на отрокові вкрай налякані очі.

— Викрасти, кажеш? Але хто? Хозари ж, здається, не проникли ще в острог?

— А нащо їм проникати, — з докором чи й образою відповів отрок. — У них було кому служити каганові: Амбала знайшли забитим у теремі.

— Амбала?! — в один голос перепитали поранені. — Та як же се так? Може ж, він захищав її та з згинув?

— Еге, захищав. Пам'ятаєте золоті стріли, подаровані княжні сватами кагана? Обидві пустила в Амбала.

Мужі не перечили більше. Лежали чи сиділи мовчазні, похлюплені, швидше прибиті, ніж вражені тими печальними вістями. І лише згодом, коли отрок хотів було рушити далі, схаменулися й дружно заступили йому дорогу.

— Ти що, хочеш все-таки сказати про се князеві?

— Таж треба. Я на те й посланий.

— Вертай назад, — спокійно наказав один із поранених — той, що заговорив із отроком першим. — Князеві про се не слід говорити.

— Як так — не слід? — здивувався й обурився отрок. — Адже в дворі нещастя, княжни нема.

— За те є земля Сіверянська! — гримнув на нього муж. — А вісті сі в пригоді їй не стануть. Та й княжні нічим уже не зарадиш.

Він пождав трохи, переконуючись, певне, чи зрозумів його отрок, потім обернувся і голосно крикнув пораненим.

— Гей, сіверяни! Чули, що сказав отрок? Не час, мабуть, зважати на рани. Хто годен тримати зброю, сідай на коня — й на поле брані. На підступи хозарів відповімо ударами разючого меча. Смерть за смерть і кров за кров!

І знов потиснули сіверяни каганових комонників, зібрали докупи мало не розірвану ворожим клином рать. Нападали сміливо, рубались хоробро, вмирали, як личить мужам: обличчям до ворога і мовчки, не нарікаючи на долю, не благаючи пощади.

Князь Чорний не міг уже сидіти в сідлі: надто тяжко поранили його асійці. Однак і поля брані не покинув. Усаджений отроками на укріплену між двох коней постіль ,ішов із раттю в перших лавах, підбадьорював воїв і своїм дужим голосом, і своєю присутністю.

Але одного ратного духу було все-таки не досить. Сили танули, сили ставали явно нерівними, і князь змушений був визнати в решті решт, що треба відходити.

Скоряючись наказам свого володаря, рать сіверянська і зовсім звузила поле брані, виставила наперед найбільш боєздатну дружину,

дружину, аби дати можливість відпочити знесиленим, відійти пораненим.

Хозари зрозуміли наміри Чорного і націлились було відрізати його від острога або загнати з рештками воїв у ліс. Та не встигли вони потіснити сіверян, як розчинилася Полуночна брама і з острога вилетіли на Ратне поле якісь комонники — спершу кілька, далі — цілий потік, швидкий і нескінчений потік.

Чорний розчищав собі путь, пробивався на видніше місце. Він все ще не міг збагнути, хто сі комонники: ратні люди з острога чи ополченці? Але звідки у них така броня, звідки така численна рать?

А лави наближалися, і збита передніми комонниками пилюка застилала вже задніх, створювала враження незчисленності.

Та ось Чорний помітив двох витязів, що вихопились уперед і бурею неслися прямо на оторопілих і задкуючих уже хозарів. Передній — на білому буйногривому коні, в червоно-багряному корзно, задній — на вороному, такому ж буйногривому і шалено-дикому, як і ведучий, огирі.

Князь дивився на них і що далі, то більше переймався цікавістю. Когось нагадували йому ці витязі, десь бачив він цих коней.

Передній заносить над головою меча „ напівобернувшись, голосно кричить щось дружинникам, які відстали від нього на десяту долю стадії. Чорний напружує слух і чує, що сповнюється якоюсь незбагненою ще радістю.

— Олег! — кричить, зрештою, на повний голос. — Князь київський прийшов нам на підмогу!

— Слава!! Слава-а!! — в один голос відгукнулися сіверяни і, як повідь та, прорвавши греблю, хлинули на хозарів. Крики їхні луною відгукнулися в лавах київської раті і, переливаючись, все ближче й навальніше котилися вперед.

Каган розгубився. Він не чекав такої вилазки, він взагалі не сподівався зустрітися під Черніговом з такою раттю, з таким відчайдушним опором. А тут ще й ці комонники, ця незчисленна рать. Звідки їй узятися? Невже там, за стінами, ховається уся Сіверянщина, невже князь встиг набрати таку дружину?

О небо! Тут щось непевне, якась підступність, якийсь обман. Його запевняли, що в Чернігові не буде з ким стятися, що Чорний безпомічний, а виходить...

Але комонники скачуть, комонники ось ось вріжуться в розгублені й зламані вже лави його раті, і треба щось робити.

Кирій зирить наляканими очима на своїх терханів і, помітивши їх безпорадність, їх неприхований страх, шаленіє з люті.

— Чого стоїте, осли?! — гаркнув не своїм голосом. — Наперед! Наперед, кажу! — І, оперіщивши першою, що потрапив під руку, нагайкою, додав: — Самі ведіть тих боягузів! Чули? Самі!

Поява старших воєначальників у передніх лавах вплинула на комонників, і вони почали шикуватись. Та Олег не дав їм розгорнутися. Відбивши наставленого якимось хозарином списа, як буря, врізався в щойно повернутих проти нього асійців і, не розглядаючись, разив мечем своїм усіх, хто потрапляв під руку.

Хозари, видно, пізнали в ньому князя і поспішили замкнути коло. Немов вода на мілину, хлинули на сміливця. Та не встигли занести над ним зброю, як ззаду налетів на них витязь на буйногривому вороному коні і, зітнувши кількох необачним голови, заступив собою князя.

— Так їх, Всеволоде! — бадьоро вигукнув Олег, відчувши поруч вправну і надійну руку.

В цю мить підоспіла дружина, і хозари не вистояли, почали оступатися. Все далі й далі, поки зовсім не стенулися, шукаючи порятунку в густих сіверянських лісах, а найбільше — в бурхливих хвилях Стрижня.

XXXIV

Як лебідь без лебедиці

Простора заля княжого терема повита сумною жалобою. Посеред зали, на широкім тисовім ложі, спить мирним і вічним сном княжна. Мармурово-біле личко її стало ще бліднішим, а чорні, дугою вигнуті брови, густі вії й назавжди склеплені повіки — ще виразнішими, і вся вона здавалась тепер особливо ніжною, незрівнянно прекрасною. Жінки одягли її в тоненьку, вишиту нянииними руками сорочку, прикрили сніжно-білим покривалом із арабської паволоки, а дівчата принесли з лісу квітів і сплели для неї барвистий вінок — знак непорочності дівочої честі.

Коси не заплітали — зробили так, як любила Чорна носити їх на дозвіллі: пушисто-пишними, розчесаними на обидва боки. І це ще більше відтіняло кольори, не умертвляло — оживляло княжну, робило її ніжною, як умита квітка, прекрасною, як лебідь.

В головах, поодаль від ложа, — жіночий хор. То дівчата-однолітки, ті, з ким гуляла княжна на зелених лугах, по довколишніх лісах,

хто мав співати в неї на весіллі, а прийшов провести в останню путь. І вид, і одяг їхній — все повите жалобою. А надто спів. Такий він тихий був, такий сумний! Сторонній ратай — і той не міг пройти повз смертне ложе, не заплакавши. А князь і поготів. Князь забув і сан, і те, що повз нього нестримним потоком ідуть люди, — сидів поруч із тілом доньки сумний, убитий несподіваним горем і плакав.

— Доню моя! — чувся його хриплий, надломлений голос. — Радість моя єдина, утіхо моя незамінима. Нащо я полишив тебе тут, у звитому власними руками гадючому кублі? Де були мої очі, де розум був? Пригріть таку змію... Боги! Боги! Та що ж це робиться? За що ви караєте мене — так жорстоко, так немилосердно? Жона пішла з життя не без вини моєї і донька теж...

Чорний схиляє на тисове ложе посивілу за ці дні голову, рве на собі волосся. А сіверяни йдуть і йдуть довкола одра — витязі, градські мужі, прибиті горем ратаї, і кожен приносить з собою квіти, ті ніжні, споєні живою водою квіти, в яких так кохалася їх улюблениця, їх незрівнянна княжна.

В квітах ховалось уже не тільки тіло, широке тисове ложе, — квітами заставили геть усі вікна. Були серед них і ніжні лілеї, і барвистий горицвіт, і запашні волошки — все, чим багата земля Сіверянська, що було свідком буяючого на ній життя. Та вони не могли вже оживити цього маленького, обгородженого стінами терема світу, не могли витіснити з нього сум, розвіяти жалобу. Вона проникла в найглибші тайники людських сердець і лишалась там всесильною.

Тихо, не порушуючи в теремі скорботи, зайшли до зали кияни. Попереду — Олег. Він приніс із собою зброю: широкий червлений щит, меч харалужний, з дамаської сталі кований, і лук із стрілами. Спинившись, поклав усе це до ніг діви-воїна, на ознаку вшанування її доблесті, потім підійшов до Чорного, схилив над ним свою пишноволосу голову. Чорний не зразу відгукнувся на його поклик — ніяк не міг осилити своїх болей, плачів, що знову підступили до горла. Зрештою взяв себе в руки і сумно, не в міру гучно навіть сказав:

— Гаразд, можеш ставити.

Кияни зрозуміли свого князя з одного погляду: швидко, без метушні зайняли місця почесної варти і, виструнчившись, завмерли в німому й скорботному мовчанні.

Олег зупиняє погляд на княжні і довго не може одірвати його од неї. Потім опускається поруч із Чорним на одне коліно, сумний і клятвено-мужній, виголошує свою жалобу.

— Прости-прощай, зоре моя прекрасна, мій друже перший і останній. Я не вберіг тебе од рук підступного кагана. Але клянусь: ніколи не прощу йому твоєї смерті. Свій сум, свою печаль я потоплю в крові хозарів, сих одвічних і ненависних ворогів Русі.

Далі зводиться на ноги й цілує княжну в холодне чоло.

Чорний не стримується, заходиться ревним плачем.

— Не треба, княже, — легенько торкається Олег його плеча. — Ти поранений, тобі не можна вболівати так.

І, розуміючи, що цим не заспокоїть, наважується вивести Чорного з зали.

— Ходімо звідси, — вмовляє чуйним синівським голосом. — Похорони не скоро. Ще буде час поплакати над нею. А зараз тобі треба заспокоїтись, зібратися з силами. Така тривожна була ніч, такий кривавий ранок! І горе це... Здоровому — і то одразу знести не під силу. А ти поранений.

Чорний не перечив: покірний і зламаний, дозволив отрокам вивести себе до ложниці. Та заспокоїтись не заспокоївся.

— Я, один тільки я винен у всьому! — признався Олегові. — Я не послухав тебе, княже не захотів скористатися твоєю поміччю. І погубив свою дитину дорогу. Боги! Боги!! Що я наробив?! Чому так безпечно поставився до її долі, до її благополуччя?

Чорний метається з туги, не знає, куди подіти себе.

— Заспокойся, княже, — втішає його Олег. — сльозами ж горю не поможеш, плачем дочки не воскресиш. Видно, така її доля.

— Ні, ні, не кажи, — перечить Чорний. — Доля тут ні до чого. Я сам віддав свою дочку в руки Морани. В єднанні був рятунок наш. То була єдино правильна путь. А я гординю тішив замість глузду. І так жарстоко поплатився тепер за неї! Все могло б бути інакше, коли б... коли б... О горе, горе! Невже ж дитині треба було вмерти, щоб істину оцю незаперечною зробить?

Олег замислюється.

— Що ж, — говорить опісля, — видно, нелегка путь до щастя та до згоди. Чи рожі стрінуться на ній, чи ні, а терни — то вже напевне.

(Далі буде)

Головна Управа ОУПК і Шкільна Рада УККА,
Комісія для виготовлення проєкту
Української Виховної Системи в діяспорі,
Підготвча сесія на Світовий Конгрес Українців.

СТВЕРДЖЕННЯ

сесії для справ української культури, як відбулася 28 і 29 березня 1964 р. в Торонті.

1. Слово культура означає досконалення світу довкола нас і світу в нас самих, творення і плекання цінностей духовного й матеріяльного характеру. (ЕУ т. II, ст. 694).

2. Культура виникає з потреб людини. Психологічно-інтелектуальна функція культури — дати людині зміст життя через

а) самовизначення себе і своєї приналежности,
б) збагачення психіки й оформлення як індивідуальність,
в) задоволення духових потреб,
г) змогу творити й помножувати культуру,
ґ) різноманітність і кольоритність культур людства.

3. Культура є одночасно індивідуальною потребою, є продуктом індивіда і суспільства.

4. Культура з природи динамічна, переходить неминучі зміни в часі і просторі, а процес її еволюції — і спонтанний, і політичний: вплив чужих культур, асимілювання чужих елементів, виживання одних, а відмирання інших елементів тощо. Але ніколи зміна не означає загибелі культури.

5. Технологічна цивілізація у таких своїх виявах, як місто, машина і маса, зміцнює мислення і волю кошгом кваліятивного сприймання світу і почувань, елімінує увнутрішнення людини, деґрадує вартості, отже загрожує культурі, зокрема неміського, емоційного типу, як українська культура.

6. У своїй суті культура має завжди національний характер — вона є проявом духового життя народу.

7. Онтологічна суть кожної культури полягає в свідомому визначенні її приналежности її носіями і творцями, а не в окремих специфічних рисах чи прикметах її.

8. Українська національна культура є нею постільки й доти, поскільки й доки люди, що є українцями, вважають її своєю чи інші її так звуть. Тобто кожночасна культура української нації і є українською культурою.

9. Українська національна культура — це знання всього того найкращого й найпотрібнішого, що було створене українцями і що передається як національна спадщина з покоління до покоління та що постійно потребує свого дальшого досконалення й рзвитку.

10. Українська культура належить до найстаршіх культур в Европі, а український народ є автохтоном на своїй землі і носієм та творцем оригінальної, самобутньої культури, що формувалася кілька тисячоліть. Катастрофи, викликані тиском сусідів не знищили праукраїнської культури, ані автохтонного населення.

11. У сучасній українській культурі історично нашаровувалися її складові елементи: до-індоевропейські, індоевропейські, протослов'янські, балканські, іранські, алтайські, греко-римські, германські, візантійські, західньоевропейські, польські та російські. Українська культура абсорбувала й асимілювала усі ці елементи.

12. Кожна з національних духових культур, крім подібностей з сусідніми, має і свої особливості, які визначають її як окрему національну культуру.

13. Окремішність культури не означає її вищости чи нижчости. Мова може бути тільки про відмінність.

14. Національна духова культура розвивається на базі народньої духової культури і обіймає всі вияви духового життя нації, як наприклад мова, музика, віруваня, релігія, світогляд, освіта.

15. Політичне поневолення припинає розвиток культури, але не руйнує її, хіба у випадку знищення національної субстанції фізично чи насильною денаціоналізацією. В нормальних умовах (тобто не в умовах насильницької асиміляційної політики або при малочисельної меншости) культури не зливаються, а навпаки диференціюються.

16. Кожна культура, хоч і збагачує своїх носіїв, однак з природи обмежена в своїх можливостях, а тому у її носіїв у зустрічі з іншими культурами виникає природна тенденція асимілювати їх.

17. Асиміляція є завжди переходом з одної національної до іншої національної культури. Вселюдська, надпаціональна культура — це абстракція. Всі агрегатні культури (напр., західня, орієнтальна тощо) національно зрізничковані.

18. Добровільна і свідома асиміляція відбувається не з об'єктивних причин, а через суб'єктивне бажання, зроджене з недостатнього знання власної культури, або чужої, або обидвох, з комплексу меншевартости. Він зокрема властивий культурно обмеженим людям невеликої освіти.

19. Тільки сприйняття одним з партнерів світогляду другого партнера як вищого робить процес асиміляції цілковито можливим (проф. І. Шевченко).

20. Людина може протиставитися асиміляції, зрозумівши, що асиміляція не тільки здобуток, а й утрата, що чужі культури функціонально не кращі від рідної, що вартість культур суб'єктивна з погляду їх носіїв, бо всі культури якісно рівновартісні.

21. З погляду української культури знання рідної мови необхідне, бо мова — ключ до існуючої культури і без мови не можна нею користуватися ані її розвивати. Врешті, за новітніми гіпотезами, знання і вживання мови є тісно пов'язане з способом мислення та світоглядом людей різних культур.

22. З тієї ж причини писана й читана мова важливіша від розмовної, але занепадає швидше. Збереження писемної мови (читання) це відкриті двері до пізнання національної культури і збереження національної свідомости.

23. Перед українським громадянством у діяспорі лежить завдання продовжувати свої культурні традиції, розвивати їх, підносити вартість української культури, познайомлювати з нею довколишній світ, а зокрема передавати її новим поколінням.

24. Такий процес стане можливим через унапрямлення виховної дії і свідоме спрямування праці всіх чинників культурного життя в бажаному напрямі. З цього випливає потреба в українській виховній системі.

25. Центральним завданням української виховної системи є переконливо й систематично усувати всі можливі елементи комплексу меншевартости.

26. На чоло висувається роля українознавчого шкільництва.

27. Щоб протидіяти почуттю меншевартости молоді, треба порівняльною методою вирівнювати ультурні комплекси. Це можуть робити вчителі з повним знанням мо-

ви і культури оточення. При тому треба:

— зображати Україну як невідсталу щодо цивілізації;
— уникати ідеалізації села і його побуту, а підкреслювати модерність цивілізації сучасної України;
— не перебільшувати ваги народньої культури (фолкльор, етнографія);
— класти наголос на клясичності і розвинутості української культури (порівнювати з чужими літературу, мистецтво тощо) підкреслюючи оригінальність;
— при навчанні історії не класти наголосу на козацьку чи іншу романтику, а на аналізу історичних процесів.

28. Тому що серед людей з більшою освітою відсоток національно свідомих і культурно творчих є значно вищий, ніж серед людей з меншою освітою, слід стреміти, щоб чисельно зростала українська інтелігенція з вищою освітою. Обов'язок дбати про це (напр., підтримка науковцям, стипендії студентам тощо) лежить на цілому суспільстві. Тому слід розбудувати українську економічну базу, бо її брак поважно послаблює і позиції української культури.

29. Людина, що через знання мов (мова є точним мірилом наших знань) має доступ до кількох культур, не асимілюється. Напр., знання третьої мови робить асиміляцію безсенсовною хочби тим, що є можливість асимілюватися в дні різні культури.

30. Піднесення освіти батьків і опанування чужої мови (чи чужих мов) протидіє почуттю їх власної меншевартости і тим запобігає асиміляції їхніх дітей. Діти асимілюються швидше, коли батьки не знають мови довколишнього суспільства та школи і коли в них низька освіта.

31. Для протидії асиміляції важливе розвинуте культурне життя, отже збереження літератури, мистецтва, науки, а зокрема українознавства.

32. Дивлячись на нашу культуру як на засіб досконалення життя, розвиваймо її і зберігаймо найцінніші її елементи. Цим ми даємо відповідь наступним поколінням, нащо і їм варто зберігати цю культуру і приналежати до неї.

Завданням сесії було підготувати теоретичний матеріял з ділянки української культури, на якому має базуватися проєкт української виховної системи в діяспорі і який буде предметом нарад Світового Конґресу Вільних Українців.

Президія сесії

СЛОВО ДО ЗАРЯДІВ І ЧЛЕНСТВА

В рядах нашої чисельної організації є відділи, які йдуть назустріч плянам і проєктам праці центральної управи. Таким способом вони улегшують труди того проводу, якому відділи в руки керму організації.

Зараз у нас мова про докінчення кампанії тривалого фонду „Променя" у звязку з книжкою „Українська жінка в хореографії". Книжка була розіслана до відділів з проханням провести в себе кампанію за фондами на журнал і хто зложить 5 дол. одержує в дарунок книжку. Можна також провести кампанію з меншою сумою пожертв, або видати з каси а книжки дати до бібліотек, шпиталю, або дати комусь у дарунок.

І ось на цім місці звертаємось до нашого членства, зарядів докінчити цю кампанію. Половина відділів ще досі не провела в себе цієї праці. Книжок за всяку ціну просимо не звертати до централі. Це така маленька сума в порівнанні, що видаємо на інші потреби. А наш журнал дуже потребує цієї піддержки в цій кампанії.

ВИКАЗ ПОЖЕРТВ ТРИВАЛОГО ФОНДУ

Відділ ім. О. Басарабової — Васкатена, Алта. — $5.00
Відділ ім. Л. Українки — Редфілд, Саск. — 6.00
Відділ ім. Св. Анни — Форт Френсис, Онт. — 5.00
Відділ ім. Л. Українки — Брентфорд, Онт. — 5.00
Відділ ім. О. Пчілки — Вест Форт Вілліям, Онт. — 25.00
Відділ ім. Пресв. Богородиці — Ґардентон, Ман. — 5.00
Відділ ім. Св. Одьги — Вегревил, Алта. — 25.00
Пані А. Чулій — Торонто, Онт. — 25.00
Збірка на зустрічі відділів Доньки України, Ганни Барвінок і Лесі Українки в Монтреалі з редакторкою, Н. Когуською — 55.00
Зложили слідуючі:
По $2.00 — пані В. Маланчук.
По $1.00 — пані: Н. Пенюк, М. Зимовець, С. Головча, Г. Мельник, пан С. Босий, Н. Нєма, В. Турченюк, Н. Грицина, М. Ледошка, Н. Михайловська, Г. Романюк, Д. Сойко, К. Глухів, А. Колісник, Г. Сенишин, Т. Жеребецька, О. Шевчук, З. Роніш, Г. Гукало, М. Сибіойнек, А. Лах, С. Випрук, М. Текела, Береза, Гаврилюк, Дмитрак, панна Шкурак, панна Ших, Ланяк, Драган, Олянська, Симолюк, Новак, Мех, Бурак, Ґарбишевська, Савицька, Етофанія, Цьурко, Гумчак, Карпів, Прокопюк, Ґадійчук, Запаринюк, Ярушевська, Вікарук, Ковальчук, Панчук, Загурак, Регуш, Залуцький, добр. Слюзар, добр. Костюк.
По .50 — пані: Т. Сидоренко і М. Березка.

Крім того треба підкреслити, що відділи у Монтреалі вже давно провели в себе цю кампанію і зложили на неї досі крім вище тут виказаних.

Збірка на зустрічі відділів Лесі Українки і Калини в Гемилтоні з редакторкою Н. Когуською — 30.00
Зложили: по $5.00 — пані: Ю. Ґорюк, А. Токарик.
По $2.00 — добр. Федак.
По $1.00 — М. Січова, О. Дробот, Р. Клімашко, М. Кінар, М. Пилипяк, М. Пилипюк, Л. Рущинко, Орися Сушко, А. Колисчук, О. Чобан, А. Гарасимчук, О. Свистун, А. Процівяк А. Баран.
По .50 — Анна Ольшеник, Текля Олиськів, Кот, Гупка, Ніна Криворучко, О. Антонюк. К. Чирипіта.

Запізніле повідомлення

— Чому ви так пізно заявили про крадіжку? А це самі твердите, що злодії в хаті все поперекидали догори дном...

— Та так, але спочатку я думала, що то чоловік шукав чистої сорочки.

На концерті

— Глянь, — сіпає жінка свого чоловіка за руку, — цей тип перед тобою спить!

— І через те ти мусиш мене будити?

PROMIN

Vol. V. No. 6 ENGLISH SECTION June 1964

UKRAINIAN POETS 1189—1962

Book Review
by Mrs. A. T. Warnock for Dauphin Public Library
Dec. 12th/63 on Radio Station CKDM.

The Ukrainian Poets 1189 to 1962 (773 years — almost 800 years) — as selected and translated into English verse by Dr. C. H. Andrusyshen and Dr. Watson Kirkconnell; Pupil and teacher respectively.

Dr. Andrusyshen, now head of Slavic Studies in the University of Saskatchewan, has chosen the selections and provided Dr. Kirkconnell with a close and exact interpretation of the basic texts. He has furnished the book with the notes and an excellent introduction which gives a condensed but complete picture of Ukrainian literary development.

Dr. Watson Kirkconnell is now President of Acadia University. The editors of the book "Ukrainian Poets" call Dr. Kirkconnell "A renowned Milton Scholar" because he created English verse which is in identical or effectively equivalent metres. The whole translation is as close as possible to the original and at the same time is kept on a high esthetic level. The original rhyme and rhythm are well preserved. In the Preface of the book, Dr. Kirkconnell, aware of the great difficulties, he writes and I quote, "Forty years of prosodic experience and some four thousand pages of published poetry, mostly translation, have at least made me aware of the problems involved in recreating poetry in another idiom." End of quote.

It is said poetry can be compared to music because it uses **sound** to appeal to the human sense of beauty and to **painting** because fine poetry can make the reader imagine a beautiful picture. If the saying is true — this volume selected from Ukrainian Literature will justify both comparisons.

This volume "The Ukrainian Poets" presents the first comprehensive survey of Ukrainian poetry in English. It begins with the translation in its entirety of "The Tale of Thor's Campaign" — an epic poem written in the twelfth century. The author of this epic remains unknown. The Ukrainian (epic), besides being heroic in tone and content, was distinguished by its national idealism centering around the Kievan State.

On the basis of scholarly findings it has been well established that in the main, the language used by the Poet was Ukrainian as spoken in the twelfth century. This poem is based indisputably on Ukrainian folklore.

The link between "The Tale of Thor's Campaign" and the long period before the writer Kotliarevsky were the "**Dumy**" and folk songs — the origins of which are to be found in the early Ukrainian epic poetry. As the Kievan Rus declined they emerged as heroic songs, which in the span between the 15th. and 18th. centuries assumed folklore characteristics reflecting the mentality f the people in all its mood and aspects.

In the 16th. and 1th. centuries many of their leaders had been put to death by the Mongols — the Cossacks struggle to prevent annihiliation of the Ukrainian race by the Turks and Tartars. In the poem "Marusia of Bohuslav" the captive Cossacks in a Turkish dungeon pray — Quote (page 26)

Free us, pitiful Captives, Lord,
Free from bondage of fetter and cord,
Free from an infidel faith Abhorred!
To still streams let us fly
Under bright stars on high,
To our land ever prized
Among people baptized!
Listen, O Lord, to the ululation
Of pitiful slaves in their captive station —
And lend an ear to our supplication!

End of quote.

In fact **Dumy** with their faith in God and hope for a better future are to be considered as being predominantly the Cossack epos or era as their greatest flowering occured in these 17th. and 18th. centuries during the Cossack age.

Of even greater importance were the folk songs many of which existed on the territory of the Ukraine since pagan times — that is the Christmas Carols, Epiphany Canticles, Spring song — harvest pastorals and tunes and airs for all manner of occasions. Together with the **Dumy** which they gradually assimilated, these popular songs, rising ano-

nymously out of the very heart of the people proved a magnetic force that held them together as an entity, and even exerted a strong influence on the development of the folklore of other Slavic countries. Actually it was the **Dumy** and the historical folk songs that preserved the consciousness of the Ukrainian nationhood during the centuries of decay and eclipse — a rare phenomenon in world history. The great awakening occured when Taras Shevchenko, inspired by this composite witness of the vitality of his people began his own "Song of Freedom" in the middle of the 19th. century.

In this century there were many poets but the best known is Shevchenko. He was born a serf in the region of Kiev. Completely orphaned at an early age was befriended by his lord — later emancipated. He studied at the St. Petersburg Academy of Art —specialized in painting and engraving. In his literary studies he was self-taught.

In 1840 short poems under the title of Kobzar (**Folk Minstrel**) appeared and caused a sensation in Ukraine. In idealizing and glorifying the Cossack past of Ukraine in a truly romantic vein, Shevchenko was at once recognized as a powerful spokesman of Ukrainian nationhood. He was exiled for a few years but returned to St. Petersburg where he completed his studies. Although his work appeals, to his own people, in it clearly flame universal ideals that apply to any people on earth who strive for liberty and justice. As in the Old Testament one may read the entire history of the Hebrews, so in Shevchenko's **Kobzar** are to be gathered the essentials of Ukraine's vicissitudes in her thousand years of history.

Many of these poems are to be found in the book "**The Ukrainian Poets**".

Another well-known Ukrainian Poet, dramatist, novelist, short story writer, translator etc., was Ivan Franko (1856—1916). In literature he is secondary in importance only to Taras Shevchenko and as a universal man of letters he is even greater. In his greatest poem "Moses", Franko represents himself as the "Moses of Ukraine" facing the indifferent and rebellious mass of the people, he had led for forty years through the wilderness of a life full of spiritual and physical oppression.

Lesia Ukrainka (Pseud). (1871—1913) real name was Larissa Kosach-Kvitka — another one of the Chief Ukrainian Poets. Lesia Ukrainka was likewise one of the most **cultured** women of her time and well versed in the literatures of the world and master of eight European languages. She was born into a literary family — mother was a poet of note and her uncle a well-known educator. She wrote lyrics, poems and dramas —her first collection of lyrics was "On Wings of Songs" and appeared in 1893. Her lyrical creativeness may be divided into two categories — feminine and masculine. The latter revealed her as emerging from depths of despair hoping against hope, and striving to conver her words into "tempered steel" with which to prick and prod her people to heroic deeds. For that reason Ivan Franko described her as "the greatest masculine writer in the Ukraine".

Quote from her poem titled — "Why art thou not like tempered Steel?":

"Why art thou not like tempered steel, my word
That flashes brightly where the battle smoulders?
Why art thou not a keen remorseless sword
That slashes foeman's heads from off their
[shoulders".

The last and most recent literary work in this volume is a small collection of poems by a Ukrainian Canadian author — Honore Ewach — born 1900 — in Ukraine and came to Canada as a boy of nine. He graduated from the University of Saskatoon in 1929. Among other positions he has held, he has for many years been associate editor of the „Ukrainian Voice". He has published several small volumes of verse — one of these is „Will you so Live?"

Will you so live that all your days may pass
As fresh forever as the dreams of youth
While all your thoughts, like flowers in Springtime
[grass,
May by their beauty lure men on to truth?
Will you so live that you each burning day
May grow in mind, and in your soul upreach,
So that when centuries have passed away
Mankind may light its fires at your speech?

The book "The Ukrainian Poets" has the work of over 100 Ukrainian authors each with several poems to his or her credit.

Most of the poets in this volume speak of their national griefs and fears, and reflect the passionate suffering which is almost unknown in Western European literature. The poems reflect life and by the power of their poetical expression they compel the reader to draw a conclusion, instead of painting up an idea.

Throughout an attempt has been made to provide both the Slavic Specialist and the general reader not merely with Ukrainian representative poetry but with a collection which reflects episodes in development of it.

To sum up the review — I would quote Dr. Kirkconnell's own words —

"The profoundly moving experience of transplanting ones life from ancestral earth in Europe

О. Бринь

Біографія чи уява

Вже давно скінчила читати „На світанку" Ю. Тиса, а ще й досі не можу звільнитися, від думки, що його твір це власна його уйва, а не біографія М. Вовчка.

Найперше, описує її тендітною білявкою, в той час як вона була брюнеткою, вище середнього росту. Через цілий твір, хоч і оповитий піетизмом до неї, все ж білою ниткою снується її характер, як легковажної, часом безпомічної, часом химерної балованки, що суперечить і способу її життя (в житті, не у творі Ю. Тиса), і в писанні.

Закінчила вона найкращий на той час учбовий заклад для жінок. Вийшла звідти добре обізнаною із світовою літературою й історією та із добрим знанням чужоземних мов, зокрема модною в той час французькою мовою. Виховувалася в Росії, то й говорила російською мовою. Та й на Україні в той час вся українська шляхта говорила не своєю мовою — як не російською то польською. Над недолею народу молода людина, яка з дитинства була вихована в „сальоновім" дусі, та ще дворянського роду) а рід Вілинських належить до „голубокрових") ніколи не задумувалася.

Познайомив Марію Вілинську, а хоч відкрив очі на стан селянства, і взагалі упослідженних, Опанас Маркович. Їй, молодій, яка щойно вилетіла поза вікна й стіни закритого учбового закладу у світ, про який говорив Маркович, і за яким уболівав — видався дуже принадним. Шляхотна душа відкликнулася співчуттям до поневоленої жінки (а в її творах в основному описано ріжні жіночі типи), і наповнилася симпатією до молодого чоловіка, який відбув „кару", наложену режимом, за симпатії до свого нещасливого народу.

Маркович був людиною тихої і лагідної вдачі. Спокій і лагідність жінці імпонує. Він був розумний і дотепний, а це жінці, у якої розум шугав поза буденність, теж імпонувало. Коли ж ці елементи зложити і додати жаль, який безперечно виникав у неї з приводу несправедливих переслідувань цього лагідного і розумного молодика — то це й привело її до переконання, що її обов'язок зробити його щасливішим у житті. Очевидно, його увага, його мрійницька вдача під час їх знайомства і зближення набрали іншого характеру після одруження. Мрії лишалися мріями, а дійсність вимагала від нього, від голови родини, улаштувати і забезпечити свою дружину й дитину. Цього він не зумів зробити. Обставини? — До деякої міри. До деякої — йому заважало те, що поставлений в умови опікуна він, на той час, сам опіки потребував.

Марко Вовчок, як дружина Марковича давала йому опіку до тої міри, до якої зуміла. А то було немало: для нього вона вивчила українську мову, якою перед тим не говорила, і яка взагалі не дуже була шанована в той час. Щоб йому зробити приємність, стала писати про людей і обставини, якими він уболівав. Вона була йому вирозумілим товаришем. І він, як людина мудра, хоч і мало порадна в боротьбі із життям, відчув її намагання, відчув її талант і сам зробив перші кроки, щоб його розвинути. За це йому подяка від поколінь.

Бувши шляхетського, хоч і збіднілого роду, вона мусіла притримуватися і певних знайомств, і дотримувати гідного становищу вигляду у домі та у власному одягу. Допомагав їй у цьому природній смак та винахідливість через обставини. Цілком зрозуміло, що коли всі ці необхідні життєві потреби легше було забезпечити з її гонорарів — це було приємно обом Марковичам. Нові знайомства, приємне товариство погідно вплинули на них. Йому приємно було, що його колеги оцінили його дружину, їй, — що її талант оцінено, та що до неї ставляться

---

into the strange soil of a new land beyond the ocean finds expression in poetry. The lonesome life of the frontiers, the nostalgic heartbreak, the toil and hardship and discouragement of the venture are blended with resolute courage and hope and an increasing regard for the new country and the new home. If it were nothing else, this foreign language poetry would be valuable to the historian and the sociologist in their study of the human and emotional side of the migration." End of quote.

In the short time alloted to this program I have tried to give you a glimpse of what you can read in this new edition of "The Ukrainian Poets". I have given quotations from only a few of the poets —some of the better known to all of us — for more of the same and others you may enquire at the Dauphin Public Library.

Pleasant Reading — and thank you all for listening!

не тільки як до жінки, а як і до рівнорядної собі письменниці. Та скоро це захоплення новими обставинами стало тяжити над подружжям. Він відчув, що її живе слово (в творах) та дотепність (в розмовах), викликають замилування і подив, що у де-кого стало мало не поклонінням (Куліш). Водночас, не дивлячись, що його етнографічні матеріяли цікавили багатьох — все ж то порівнюючи із працею жінки — лишалося мертвим баластом. Це вражало його гордість. Він відчував, що може втратити її, але причин до вияву ревнощів не було... От і ходив слідом за нею зідхаючи, та проводжаючи то подитячому захопленим і страждаючим поглядом.

Вона, одержавши від багатьох визначних людей прихильну оцінку своєї праці, відчула себе на місці як письменниця, а ставши фінансовою опорою родини — відчула себе більш незалежною. В той час виїзди поміщиків на якийсь час закордон було теж модно. Особливо, коли підросли діти. Кожен хотів дати якнайкращу освіту своїй дитині. До того ж, на заході, людям духового складу Марковичів жилося легше, не було такого переслідування за переконання і уподобання до мас. Марковичам був прямий змисл виїхати закордон. Але він не схотів. Чому? Бо він відчув, що на заході його дружина і мовою, і поводженням, і, зрештою, працею, знайде собі швидше місце як він. Грати першу скрипку він не вмів, а другою не хотів бути. Проте, він був не від того, щоб дати можливість кращого життя своїй родині, і через те виїздові дружини з сином не дуже перечив.

Вона на той час усвідомила, що вернутися у глухе село і жити життям сірого будня, вона вже не могла. Це все одно, що випустити ластівку на широкі простори, а потім замкнути у тісну клітку в задушливій хаті. Знаючи, що зможе утримати родину, вирішила скористати з нагоди і виїхала закордон.

Легковажність? — Швидше реальне думання. В тих часах — напростимий крок для жінки. Що вона продовжувала по-своєму любити свого чоловіка, а напевно жаліла його з не меншою силою як і колись, то це відомо з її постійних турбот про нього в листах, з її постійної матеріяльної помочі йому, та з того, що виховала сина — Марковича, сина, який гордився ім'ям свого батька. Не раз просила його приїхати, але гордість мужчини йому не дозволила. Він, як і здебільшого люди слабохарактерні, зайнявся самобичуванням: ось я її так люблю, і так хочу, щоб вона приїхала, а вона на чужину мене хоче забрати! От і сина скільки вже не бачив, а вона цього не розуміє. Бідний я, нещасний. Але хай вона буде щаслива, бо я для неї собою ладен пожертвувати. Так приблизно міг міркувати. Так! А сусіди (і знайомі) хитали головою, жаліли бідного покиненого і лаяли жінку, яка і сина відповідно виховувала, і його при житті тримала.

Чи він негатив? — Ні! Позитив. Але пасивний. Чи вона негатив? — Ні! Позитив, але активний!

Коли б вона була легковажною, то напевне кинулася б в обійми Кулішеві. То був чоловік розумний, енергійний, гарний собою, і напевно імпонував не одній жінці. Та здебільшого гарні чоловіки (як і гарні жінки) самозакохані і аж занадто самовпевнені. Кулішеві було приємно позалицятися до гарної і талановитої жінки, з якою можна було поговорити не лише про зачіску чи моду, а й про проблеми його народу, якими він в той час теж уболівав. Але для М. Вовчка, яка на той час уже була майже виробленим дорослим характером Куліш був тим, чим і виглядав: самозакоханим парубійком (де-хто вже і з сивим вусом, а все має характер парубійка). Одним словом — Вовчок мала більше глузду як Куліш. І цього він їй простити не міг. Взагалі Куліш і до своїх собратів у пізнішому житті поставився негідно. А це свідчить про легковажний характер, а супроти жінки, то просто хамський.

Щодо Писарева — не вірю. Він був їх близький родич. Фантазія Тиса описала їх відношення любовними, бо вона дуже побивалася, як він утопився. Чи ж не побивається сестра, або тітка, як її родич помре такою ж смертю, та ще і на її очах. Це навіть на стороннього вплине!

І Маркович, і Куліш, і Писарів — розумні люди, що дали свій науковий вклад в історію і літературу. Кожен по-своєму заслуговували на пошану. Але життя зробило М. Вовчок характером сильнішу за будь-кого з них. Це не значить, що вона була внутрішньо задоволена із своєї сили характеру. Її була приємна увага, а не запобігання перед нею, їй потрібна була опора, але обставини зробили опорою її. Це над нею тяжіло. Їй потрібна була підтримка, певність себе, а її супроводжували обожнювальні очі, які не бачили і не розуміли реального життя. Це все її зробило ззовні сухою, і, здавалося, вимогливою. Як бачимо, проти слабших вона була сильна.

Тургенів, у противагу всім іншим, був лю-

диною „світською" у повному розумінні цього слова: рід, виховання, природний хист, вміння поводитися, внутрішнє відчуття бути поблизу у випадку потреби і непомітно відійти, коли та потреба минала — це те, що М. В. було потрібне, і це те, що вона оцінила.

Називати їх коханцями було б дуже несправедливо: Певно, що вона йому імпонувала, бо чого ж, бувши великоросом, глибше зацікавився українською мовою!? Але й це може не так. Бо ж і Куліш, і Шевченко, і інші видатні українці були його співтоваришами. То ж не вона одна була стимулом його цікавости до української мови. Але він бачив у ній талант, і хотів, щоб його читали, а для цього треба було читати російською мовою, а знов для того треба було відповідного перекладу, який міг дати лише той, хто відчув нюанси мови оригіналу, як своєї рідної. Звідси — Тургенев вивчив мову.

Займаючися виданням її творів, безперечно був дотичний і до фінансових її справ, то ж і не дивно, що щиро їй симпатизуючи, давав поради і то поради людини, яка сама собі вміла дати раду в житті. Вона це розуміла і тому ті поради приймала.

Маючи зі сторони Тургенева живе зацікавлення її творчістю та його уважне ставлення, не могла вона йому платити ворожістю, а лише теплою дружбою. А цього навіть сьогодні не розуміють, а в ті часи всі були такі, що не могли повірити ані стерпіти, що між людьми можуть існувати інші ніж романтичні стосунки. Зрештою, за старим законом, коли б вона хотіла розводу — могла дістати, лише на нове подружжя мусіла чекати сім років. Закордоном вона прожила багато довше, отже цю нагоду могла використати. Замість того — мала сталу переписку і давала сталу підтримку власному чоловікові. У нього, а не у кого іншого спочатку і до кінця черпала матеріяли до своїх оповідань, і, як уже вище було сказано, виховувала сина у глибокій пошані до батька. Те, що батько не скористав з нагоди побачити сина — вина батька. Йому одному при їх умовах було легше приїхати, як їй. Закидати їй жорстокість — жорстоко. Воно все на чужому місці простіше розв'язується.

Якби їй чоловік був байдужий — не приїхала б вона із закордону. Це ж бо був її дім. Але ні! Її справжній дім був на Україні, біля її мужа. Її завітне бажання виховати сина-українця — гордість для його батька змусило її повернутися. Може й жаль тиснув серце, що несподівано для неї порвалося життя її чоловіка, може не раз і сумнів мала чи добре зробила, що саме так пройшло їх життя — хто зна! Одне відоме, що смерть її чоловіка вплинула на неї дуже. Вже не було ким опікуватися: чоловік умер, син виріс, а сама все частіше хворіла. Підтримки й опіки, яку мала від Тургенєва тут уже не було. Напевне почувалася зайвою серед товариства свого мужа, і самотньою. Бо й справді такою була. Через те виглядала гордою, недоторкою.

Її друге подружжя було мабуть нагородою за всі негоди життєві, бо побудоване було воно не на юнацькому захоплені, а на зрілій оцінці духових цінностей серйозної, стабільної людини. Справді, останні роки вона провела, маючи опору, пораду, опіку. Чи ж не цього хоче кожна жінка? Тільки вона довідується про це аж тоді коли сама відчує себе жінкою. А це може статися, коли зустріне як не сильнішого, то бодай рівноцінного духово собі характеру в мужчині.

Тим, мабуть, і цікава ця книжка, що кожен по-своєму може трактувати образ героїні. Моє трактування — протилежне Тисовому, але здається, більш правдиве. Бо його, мені здається, занадто надумане, штучне. Так і відчувається, що пише людина, мало обізнана з жіночими характерами, бо надає пустій головці і чарівній усмішці більше значення, як внутрішньому світу серйозної письменниці.

Доречі, хоч між Тургеневим і другим чоловіком М. Вовчок у дечому є паралель — все ж первні їх знайомства інші, а через те і відношення інші: Тургенев пізнав її, як письменницю, а її другий чоловік, бувши довголітнім другом родини, знав її як людину, знав краще як хтобудь чого їй бракує і чого вона потребує. Тургенев піклувався, щоб її талант не занепав, а її другий чоловік, — щоб вона сама була щаслива. Це і є ріжниця між матеріялом для друга і для мужа.

LEARN HAIRDRESSING

Easy monthly tuition plan now available. Train in Winnipeg's newest Beauty School. Latest methods taught. Remember... your success depends on your teaching staff and yourself. Instructors: Mrs. Thomson, Mrs. Bobei, Mrs. Schultz.

ENROLL NOW! WRITE OR CALL

POLLOCK BEAUTY SCHOOL

Modern Beauty Culture & Hairdressing Training Centre
244 SMITH ST. — Corner Graham — WH. 2-0606
1 Block East of Eaton's — Elevator Service

З ОКРУЖНОГО З'ЇЗДУ СОЮЗУ В СТ. КЕТЕРИНС

Заходами провінціяльної екзекутиви Союзу Українок Канади при співучасти ТУС і СУМК, відбувся окружний з'їзд Союзу в неділю 5-го квітня в Ст. Катеринс, Онт.

З'їзд почався з Богослуженням в Українській Греко-Православній Церкві св. Юрія, яке відслужив прот. Є. Чижів. На цей з'їзд прибуло надзвичайно багато людей властиво із Торонто, де пані заповнили спеціяльний автобус та прибули громадно, щоб звеличити перший з'їзд Союзу Українок в Ст. Кетеринс.

Після Богослуження відбувся спільний обід, що його приготовило жіноцтво відділу Союзу Українок ім. Л. Українки в Ст. Катеринс. Під час обіду відзначено пані Марію Квас з Торонто за придбання найбільше передплатниць „Променя" а саме 72 передплат.

Марія Квас

ТІ, ЩО ПРИЧИНЮЮТЬСЯ ДО РОЗБУДОВИ ЖУРНАЛА

Коли б не добровільна посвята одиниць з між членства організації, заледве, чи наш журнал міг би так виходити, як він зараз виходить. Їм треба завдячувати цю їх посвяту часу, їх добру волю, їх сердечну щиру працю.

В ряді таких ідейних працівниць на місцях є пані Марія Квас в Торонті. І в кампанії і поза кампанією, вона завжди знайде час і прихильне слово для журнала. На окружнім з'їзді Союзу Українок Канади, Пров. Екзекутива Союзу на Східну Канаду відзначила пані Квас за її досягнення для журнала. Досі пані Квас здобула 72 нових персдплатниць. В Торонті, у відділі Кн. Ольги працює для журнала також пані А. Бойко та інші пані. В слідуючім числі буде дальша рубрика тих, що для журнала працювали і працюють.

Після обіду відбулася сесія з'їзду. До президії увійшли слідуючі: прот. Є. Чижів, адв. Т. Гуменюк, пані Анна Токарик, пані Анна Ємчук, Петро Гайовський, Богдан Радиш, Павло Кіт, пані Ганка Ковальчук, др. Ганна Янішевська, прот. В. Федак, пані Калина Сакалюк, пані Таїсія Бевш. Предсідницею була пані Бевш, а секретарювала пані Люба Янкович.

Головною бесідницею на з'їзді була пані Анна Євчук, культурно-освітна референтка пров. екзек. Союзу Українок Східної Канади. Слідуючі зложили привіти: пані Анна Токарик — голова Союзу Українок Канади, адв. Т. Гуменюк — голова Союзу Українців Самостійників, Павло Кіт — голова Товариства Українців Самостійників, Богдан Радиш генеральний провідник Союзу Української Молоді Канади, пані Франка Боднар — голова Відділу Союзу ім. Л. Українки в Ст. Кетеринс, Віктор Дем'яненко — голова церковної громади в Ст. Катеринс, Петро Гайовський — заступник голови дирекції Інституту св. Володимира з Торонто. Від відділів Союзу Українок були слідуючі привіти: — пані Марія Іванець з Брентфорд, Онт., пані Шпитковська з Ґримзбі, пані Кінар з Гамілтону з відділу ім. Л. Українки, пані Корній відділ Калини з Гемілтону, пані Кошарна з Лондону, пані Гриняк з Лонг Бренч, пані Маруся Пизик з Ніягара Фалс, пані Антоніна Павлик з Скарборо, пані Єлисавета Охітва з Торонто відділ кн. Ольги, пані Люба Янкович з Торонто відділ Тризуб, пані Лакуста з Ст. Катеринс.

Були прочитані привіти від відділів СУК з Оттави і Монтреалу та від провінціяльної управи СУМК.
Заходами місцевих сил відбулися концертові точки під проводом п. Казанівського — жіночий ансамбель — деклямації та сольо спів.

Заходами музейного комітету при провінціяльній екзекутиві СУК і місцевого відділу СУК відбулася виставка вишивок, писанок та музейних речей.

Після привітів відбулася цікава дискусія, в якій взяли участь пані: Ганка Ковальчук, др. Ганна Янішевська, Анна Токарик, Калина Сакалюк, Гриняк та інші. Сесію закінчено національним гимном.

ПОЖЕРТВА НА ВИДАВНИЧИЙ ФОНД ІМ. НАТАЛІЇ КОБРИНСЬКОЇ

Дідділ ім. О. Пчілки — Йорктон, Саск. —	$5.00
Відділ ім. О. Кобилянської — Витків, Саск. —	10.00
Відділ ім. О. Пчілки — Н. Бетелфорд, Саск. —	5.00
Пані Докія Кіндрачук дарувала в 6-ті роковини смерти матері бл. п. Василини Романко —	
Відділ ім. Доньки України — Реджайна, Саск. —	10.00
Відділ ім. Княгині Ольги — Вінніпег, Ман. —	25.00
Відділ ім. О. Басарабової — Давфин, Ман. —	10.00
Відділ ім. О. Пчілки — Кадет-Ейлшем —	10.00
Відділ ім. О. Кобилянської — Келвінгтон, Саск. —	5.00
Відділ ім. Л. Українки — Редфілд, Саск. —	10.00
Відділ ім. Л. Українки — Венкувер, Б. К. —	15.00
Пані Т. Дяковська — Ґримзбі, Онт. —	5.00

Обширний заклик на Фундацію був поміщений в „Промені" ч. 5. На цім місці висловлюємо щиру подяку всім тим, що складають свої пожертви на Фундацію.

ВІДДІЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

НЕПРОШЕНИЙ ГІСТЬ

Хтось викинув маленького котика на дорогу. Хто це був такий нерозумний, цього не міг сказати навіть сам котик. Він тільки відчув, що з ним скоїлося щось не добре.

Ще недавно був він з своєю матусею, братчиками й сестричками і грався з ними до схочу. Ним усі втішалися, давали солодке молочко, інколи кидали кусень м'яса, а часом хтось брав його на руки пригортав до себе й пестив. Та раптом все те урвалося, скінчилося і котик стривожився. Він вже відчував голод, самотність неспокій і почав розглядатися.

Тоді побачив людську хату, що стояла обіч дороги і вилискувала до сонця оскленою верандою. Маленький котик вже не вагався, а побіг скоренько під ту хату і почав жалібно мявчати. Але ніхто не відзивався, то ж котик трохи постояв, а тоді обійшов хату докола і зупинився біля задніх дверей, що були закриті дротяною сіткою.

— Це певно тут, подумав котик, а що був голодний, вискочив на сітку зловився її своїми маленькими лапками і почав кричати. Не було сумніву, що котик настирливо по своєму, по котячому домагався, впустити його до середини.

На щастя приявні люде у хаті почули котика, а маленька дівчинка Марійка, як побачила маленького гостя, тільки й сплеснула рученятами і закричала:

— Мамо, мамо, якийсь котик проситься в нашу хату.

Марійка дуже любила котиків і нераз просила матусю, щоб їй придбала одного. А тут сама доля принесла її котика. І як їй не тішитись? То ж Марійка не чекаючи відповіді, побігла до дверей, відчинила двері і впустила маленького гостя.

Котик зразу втішився, що вже в хаті, але не зупинився біля дівчинки, а побіг на середину хати і почав розглядатися. Він певно сподівався зустріти тут свою матусю, своїх братчиків і сестричок. Та його сподівання не здійснилися. Хата і люди видались йому чужими. І котик чогось злякався, завернув назад до дверей і почав мявчати, щоб його випустили.

Марійчина мати зрозуміла недолю котика і кого він шукає. Тому відкрила йому двері й випустила. А котик, дійсно, скоро побіг стежкою шукаючи за своїми. Він розглядався мявкав, але ніхто не відзивався. Тільки здалеку Марійка стежила за його неспокійними рухами.

А котик даремно шукав за своїми рідними і він врешті залишив своє шукання, але зараз щось собі пригадав. Він розглядався, а побачивши в дверях маленьку дівчинку, зразу побіг назад до неї до дверей. А тоді вискочив знов на сітку, вчепився пазуристими лапками і закричав, „рятуйте мене й беріть мене, бо я ще маленький і пропаду!

Так здавалося дівчинці Марійці, яка дуже співчувала маленьким котиком, а ще сиріткам. Вона зараз вийшла йому назустріч відкрила двері, взяла його на руки, пригорнула до грудей і маленький котик зразу забув про своє сирітство. Він з радости замуркотів, потягнувся мяким хребтом Марійці попід шию і тоді його доля й вирішилася.

Марійчина мати, приязно усміхнулася до котика, погладила своєю рукою, а тоді й сказала:

— Хтось нам його підкинув. Видно мав їх забагато. Та хай лишиться цей котик між нами! Хоч не прошений він гість, та це не важне. Маленьке безборонне сотворіння потребує людської помочі, і ми мусимо ним заопікуватися.

Марійка дуже втішилась, почувши таку мову. Вона кріпко пригорнула котика до себе і сказала:

— Котик мій, котик мій. Вже не віддам його нікому! — і з радости цмокнула його своїми вогкими устами.

Чи котик розумів це, не знати. Все ж він урятувався несподівано від голодової смерти. Наївшись теплого молока, він

Світлина жіночого хору відділу Союзу Українок ім. Кн. Ольги в Ґримсбі. Зліва направо стоять: диригент М. Шадурська, добр. А. Ференсів, Л. Монастирська, О. Гусак, голова В. Кузик, А. Вибиванець, Л. Білошенко, М. Шпитковська, О. Лайчик. С. Шпитковська, П. Ленко, піяністка О. Гаврусевич.

В ПАМЯТЬ ВИЗНАЧНИХ УКР. ЖІНОК

Відділ Союзу Українок Канади ім. „Княгині Ольги" в Ґримсбі присвятив день 23 лютого пам'яті визначних жінок української історії, а це: Лесі Українці, Ользі Басараб та Олені Телізі.

В 3 год. після обіда парафіяльна заля швидко заповняється публикою. Розсувається заслона і на першому пляні очам глядачів показується портрет нашої великої поетеси Лесі Українки, гарно прибраний чудово вишиваними рушниками, а поза нього стоїть вінком жіночий хор місцевого Відділу Союзу Укр. Всі хористки одягнені однаково у вишивані блюзки, роблять миле враження на глядачів. Цеж перший жіночий хор Союзу Українок в Ґримсбі виборює собі „статус кво" сьогодня на першому своєму виступі!

Заповідач проголошує першу точку: Пісню „Журавлі" відспіває жіночий хор під управою пані Марії Шадурської. Почулись тихі акорди пяна під вишколеними пальцями панни Оленки Гаврусевич і звільна, поважно та сумовито пролунала пісня. На тлі цього ж хору виголошує вступне слово пані Павліна Бойчук. „Горе ж моє горе" і „Гей у полі могила" відспівав цей же хор бездоганно.

Реферата про життя і творчість Лесі Українки зачитує добр. А. Ференсів, про Ольгу Басараб, її діяльність та трагічну, мученичу смерть читає пані Мирослава Шпитковська, про творчість Олени Теліги та передчасну смерть з руки ґестапівського наїзника опрацювала пані Стефанія Шпитковська. Реферати роблять помітне враження на слухачів. Тінь смут ку залягає залю. Кожний призадумується.

Гарно виконано мельодеклямацію. Вірш „Поклін" читко виголошує пані Люба Білошенко на тлі мельодії Матюка „Родимий краю". Глибоке враження робить деклямація „В память героїнь" виконала панею Лідою Прокоменко.

Живим букетом являється жіночий квартет в складі: Мирослави Шпитковської, Люби Білошенко, Вероніки Кузик і Стефанії Шпитковської в супроводі мандолін, над яким працювала пані Мирослава Шпитковська. Квартет відспівавши „Білі каштани" і „Місяцю ясний" Артемовського, закінчує програму.

На закінчення заповідач в особі голови відділу пані Вероніки Кузик подякувала диригентці і всім виконавцям за їх труд а присутним гостям за участь у звеличанні сумної але близької і дорогої нам памяти наших героїнь.

За чайним прийняттям, що його завчасу приготовила працьовита гос-

---

радісно підстрибував, воркотів, хапав ніжками свого хвостика і грався своїми власними лапочками. А вже найбільше тішився котик своєю Марійкою. Вона завжди турбувалась ним, завжди вміла знайти для нього щось смачного поїсти і за це котик був для неї дуже вдячний.

Кожного ранку, він вискакував до її ліжечка, смикав з зубками за її золоте волосся і муркотів, так прекрасно муркотів, як тільки котики це знають. А Марійка зустрічала його з великою радістю і не сумнівалась, що це так котик вітає її, по котячому на — Добрий ранок! **М. Погідний**

подиня пані Кузь, заля ще довго гомоніла розмовами гостей, які ділилися враженнями, чи то висловлювали похвали виконавцям. Ця одно і півгодинна імпреза поставлена під кожним оглядом на відповідному рівні залишила сильне враження на присутних. **Присутна**

СВЯТО Л. УКРАЇНКИ і О. КОБИЛЯНСЬКОЇ

Ошава, Онт.

В неділю 23-го лютого ц. р. в залі Української Православної Церкви св. Івана в Ошаві відсвятковано свято наших великих письменниць — Лесі України і Ольги Кобилянської, яке влаштував наш відділ, якого ми з гордістю називаємо „Барвінок".

В цю неділю о. настоятель Ростислав Панченко відправив Панахиду по св. Літургії в память тих визначних жінок.

Академія відбулася по обіді. Програму свята відкрила пані Оля Куць. Коротким словом — привітлаа та з'ясувала значіння свята. Пані Марія Григоренко, голова відділу, окремо привітала гостей центральної управи С.У.К. з Гемилтону: пані Анну Токарик, голову, пані Галю Липку, касієрку і пані Орисю Сушко кор. секр. Разом дорогим нашим гостям і голові нашого відділу М. Григоренко вшановано корсажами.

Програма нашого свята, що хоч не була дуже довга, але вміло підобрако пришпилено корсажі.

Входили слідуючі точки: Панна Анна Сабат з великим почуттям продеклямувала поезію Лесі Українки „Перемога", тріо-спів — „Їхав стрілець на війноньку" виконали молоденькі дівчатка — Дона Дутчак, Даруся і Христя Куць за що отримали великі оплески. Уміло перечитала уривки з книжки Ольги Кобилянської, „Царівна" пані Таня Панченко. Оля Кісіль, молода СУМК-івка відіграла на піяно Шопена „Вальс С."

Відтак пані Оля Куць представила головну бесідчицю пані Анну Токарик, підкреслила її здібности та дала признання за її довголітну працю в організації Союзу.

Пані Токарик своїм умілим способом заставила усіх навіть і найменших вислухати її промову. Вона представила Лесю Українку, поетку, яка ще з молодих літ закликала любити понад усе Україну, наказувала не

На чаю по академії — зліва направо: Орися Сушко, Галя Липка і Анна Токарик — гості з централі Союзу Українок, Анна Дутчак, Оля Куць — членки комітету, сидить Марія Григоренко, голова т-ва.

упадати на дусі а боротись за свою волю і не тратити надію на кращі дні. В своїй промові пані Токарик підчеркнула що Ольга Кобилянська присвятила багато місця українській жінці. Вона заохочувала українське жіноцтво до вищої освіти, щоб таким способом осягти кращі місця в світі, для себе, своєї родини і для свого народу.

При кінці промови вона передала від центральної управи Союзу щирий привіт, дала признання молодому жіноцтву за їхню щиру працю в організації, при церкві і між співгорожанами. Бажала щоб „Барвінок" надовго цвів, стелився і розвивався.

В останній частині програми був діялог „Вечір на чужині" поезія Лесі Українки. Виконали діялог пані: Орися Садова як муза, а пані Оля Горегляд як Леся. Заля в цей час була темна, горіла лише свічка і це створювала чарівний ефект.

Останньою точкою був виступ жіночого хору що його підготовила пані Оля Куць і який виконав народні пісні „Марічка" муз. в Соботажа,

Світлина жіночого хору під час академії: стоять перший ряд зліва направо: Анна Сабат, Оля Куць — диригентка, Надя Стець, Михалінка Гонта; другий ряд — Тоня Панченко, Марія Григоренко, Оля Горегляд, Орися Садова, Анна Дутчак.

слова М. Ткача і „Білі каштани", слова А. Малишка муз. П. Майбороди. Ця точка була несподіванкою для всіх, тому, що при церкві нема тепер диригента, членкині рішили самі вивчити пісні і вдалось це надзвичайно гарно.

Пані Анна Дутчак в кінцевім слові подякувала членкам екзекутиви за їх присутність. А пані Токарик за її цінну доповідь вручила дарунок від членок. Пані Токарик подякувала присутнім за так численну участь і всім тим, що причинилися до успішного свята.

Свято закінчилось співом національних гимнів. Ще не вмерла Україна і Боже щасти.

Приготовили програму пані Анна Дутчак і Оля Куць. По закінченню концертової програми відбулось чайне прийняття в товариськім настрою. На столі стояли свічі, квіти і срібні чайники на вишиванім обрусі. Наливали чай пані Маріяна Шолдра, уступивша голова Барвінку, пані Анна Стезик, голова Сестрицтва св. Покрови при церкві св. Івана і пані Марія Григоренко.

Молоденькі дівчата в народних строях, дочки членок Барвінок припрошували і угощали гостей тісточками, а це: Лина Шолдра, Христя і Даруся Куць і Доня Дутчак.

До комітету чаю входили пані Марія Костюк і пані Оля Скурато.

Ця імпреза на довго залишиться в памяті не тільки жіночого товариства але і усіх присутних.

Оля Куць пресова, реф.

З ДІЯЛЬНОСТИ ВІДДІЛУ ІМ. Кн. ОЛЬГИ

Вінніпеґ, Ман.

Свято Героїнь

Рік-річно в місяці лютім жіночі організації відзначують академіями, або сходинами память жінок героїнь, які для добра свого народу зложили життя на жертівнику Батьківщини. В першій половині березня було присв'ячено сходини пам'яті українських героїнь, на яких святочну доповідь виголосила пані Є. Білич. Шановна прелегентка зясувала про знаних героїнь, почавши з козацької доби і кінчаючи біжучим століттям. Доповідачка зокрема більш детально подала дані про життя, діяльність та мученицьку смерть Ольги Басараб. В її насвітленню Ольга Басараб була виявом найбільшого патріотизму, до якого є здібні лише рідкісні люди. Доповідь пані Білич була надзвичайно гарна і всі присутні з великим зацікавленням її вислухали. Вона вміла промовити до серця слухачів, яким залишаться глибоко в пам'яті постатті жінок-героїнь а їхні вчинки будуть для них дороговказом, як треба жити, працювати, а в потребі й життя віддати за свій нарід. Шановну прелегентку представила пані М. Кушнірик, а подякувала осв. референтка пані Крищук.

На закінчення подано перекуску при якій присутні мали нагоду ближче запізнатися з пані Є. Білич, яка є так широко відома зі своєї організаційної праці зокрема в Союзі Українок Канади.

Весняний базар

Цьогорічний весняний базар відбувся в соборній авдиторії в п'ятницю та суботу 3-го й 4-го квітня ввечорі. Чистий прихід з першого дня базару був призначений на розбудову Православної Оселі в Гімлі. В суботу, 4-го квітня відбулася розігравка базарових книжок, бінго для старших як також одноцентове бінго та інші розігравки для дітей. Базар випав успішно, приніс гарний матеріяльний дохід та моральне задоволення.

Членський чай

Жіноче т-во влаштувало 9-го квітня членський чай, який був пов'язаний з показом мод капелюхів. Ціллю імпрези було зібрати пань і запросити їх вступити в члени нашої організації. Велике число членок і прихильниць прибуло на цей вечір. Доповідь на тему „Завдання організації Союзу Українок" прочитала пані добр. Стус. Прелегентка згадала, що СУК є одною з найстарших жіночих організацій в Канаді, яка обєднує в собі представниць всіх трьох еміграцій. Від часу, як жінки зорганізувались, вони дуже поглибили себе духово, і своєю ідейною, відданою й благородною працею служать своїй Православній Церкві та своєму народові. На закінчення добр. Стус апелювала до присутніх, які ще не є членами нашого т-ва вписатися до нього, і допомогти в тій ідейній праці, яку започаткували наші піонерки і яку продовжує ідейне жіноцтво по сьогоднішній день. Після цього був показ капелюхів.

Членський чай можна назвати успішним. Вписалося 13 нових членок.

Незабутній вечір

23 квітня в соборній залі відбувся показ Великодного печива, що був пов'язаний з демонструванням виробу та декорування пасок. Посередині просторої залі був довший стіл накритий кольоровими вишивками і манив до себе чисельну кількість присутніх. Стіл був заставлений різородним Великодним печивом і м'ясивом, що репрезентувало різні околиці українських земель.

Спеціяльний виклад про Великодне печиво і звичаї перечитала пані Залозецька, активна громадська дячка міста Вінніпеґу. Після того пані Марія Совсун демонструвала робленя й декорування паски. Було приємно бачити таке велике число молодих господинь, віримо, що вони скористали багато, бо не тільки навчилися виробу гарних пасок, але побачили як правильно повинен виглядати накритий стіл під час Великодня. Місцева телевізійна станція ч. 7 брала фрагменти з цього вечора на плівку і на другий день подавала його телевізійним глядачам з відповідними поясненнями. Телевізійний фотограф зокрема звернув увагу на вишивки, печива та роблені паски, що їх демонструвала пані М. Совсун.

Присутнім був і репортер з вінніпезького „Фрі Прес", який збирав пояснення про це, що уявляв собою цей вечір, та робив знимки. При кінці на вступні білєти було розіграно все печиво й м'ясиво, що було на показовому столі. Вечір закінчено перекускою

М. Зайцев, референтка

ЛАШІН, КВЕ.

В неділю, дня 24 червня ц. р. подруги панни Слави Івак, дочки п-ва Івана і Наталки Івак справили для неї в залі Української Правосл. Церкви св. Юрія передвесільні дарування. Панна Слава Івак задумує одружитися з п. Фіном Сандером, що закінчив в Монтреальськім університеті факультетом BSc.

П-на Слава Івак належить до нашої церк. громади св. Юрія від дитинства, кінчила тут науку в рідній школі, відтак була секретаркою та головою СУМК. Деякий час преподавала науку в рідній школі. Брала участь в нашім церковнім хорі. Дек-

лямувала а деколи супроводжала на піяніно хористів на принагідних імпрезах нашої громади. За свою працю була вибрана королевою СУМК. Покінчила 4 роки вищої школи „гайскул" та 2 роки на університеті каледж та пройшла 3 роки (1960-63) практику на медичну сестру в Дженерал госпіталі в Монтреалі а в 1964 році була затверджена медичною сестрою там же де і досі працює.

На заклик пані Н. Луцишин, голови жіноч. т-ва зібрано $14.05, з того 10 дол. призначено на „Промінь", -- 5 дол. на клішу а 5 дол. на пресфонд.

Ми від щирого серця бажаємо панні Славі Івак найкращих успіхів в її відповідальній праці та щасливого життя в її подружжі. На многі літа!

К. Квасницька

З ДІЯЛЬНОСТИ ВІДДІЛУ О. КОБИЛЯНСЬКОЇ

Смокі Лейк, Алта.

Заходами жіночого т-ва улаштовано перед Великоднем вечір писання писанок для сумківців. Лекції давали пані: Марія Івасюк, Марія Паламарик і Лилі Паламарик.

На науку писати писанки дуже радо приходили молоді дівчата сумківки, щоб навчитись цього гарного писацького мистецтва та Великодніх звичаїв.

В неділю 10-го травня святкували ми свято День Матері: члени громади та сумківці і членки жіночого т-ва всі пішли до церкви на Вечірню, яку відправляв Всеч. о. Я. Рибалка.

З церкви всі перейшли до залі Українського Народного Дому. Сумківці причіпляли матерям букети живих квітів. Усі матері засіли за стіл, а чоловіки приготовили смачну вечерю для матерів та доносили до стола. По вечері з їдальні всі перейшли до великої залі, де сумківці приготовили коротку концертову програму.

Орися Рибалка відспівала пісню „Рідна мати моя", другу пісню відспівала Джойсі Карпо, привіт матерям сказав Василько Рибалка. Реферат на День Матері прочитав Орест Василечко. Кінцеве слово і подяку від матерів молоді за концерт, а чоловікам за вечерю сказала пані Марія Рацой.

Катерина Пивовар

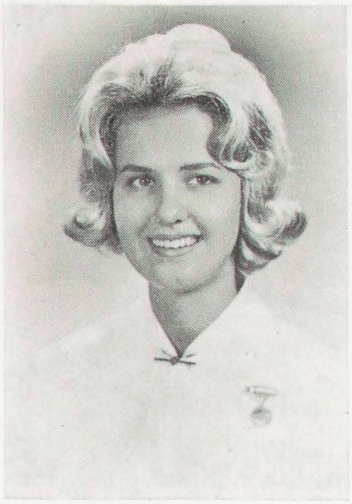

Слава Івак

ЕТЕЛБЕРТ, МАН.

Спільне Свячене і концерт у честь матері.

У неділю, 17-го травня 1964-го року о год. 9-ій рано, в місцевій церкві свв. Петра й Павла, почалась відправляти св. Утреня, після якої слідувала св. Літургія і Молебень за здоров'я Матерів та Панахида за спокій душ спочилих матерів та членів що одійшли у Вічність за останній рік! Відправляв місцевий парох, о. Т. Глуханюк.

По Богослужбі, всі перейшли до галі місцевого Нар. Дому, щоб там засісти за столи і як одна Велика Родина спожити Свячене. Отець парох, по короткій молитві, освятив страви а по відспіванні Тропаря „Христос Воскрес", всі засіли за взірцево та багато приготовлені столи, нашим працьовитим Жін. Т-вом. Після обіду почався концерт в честь Матері, який відкрив вступним словом отець парох. Програма свята слідувала дальше в такому порядку:

Жіночий Хор відспівав „О Мати Божа", вірш „для Матері" — Петруся Коновальчук, дівочий хор молод. відспівав „Лінива Коза", Укр. Нар. танець — „Метелиця" виконали дівчата Рід. Школи, „Тече вода каламутна" — відспівали двічата серед. школи, „Гони Вітер" — танець, старші, „Подарунок Мамці" — вірш, Лорета Коновалчук, Святочний Реферат виголосив Володимир Глуханюк, голова СУМК, в якому накреслив образ Укр. Матері-Вихователькн, після чого вручив подарок, наймолодшій Матері, бувша СУМК-івка, п-ні Каролька Росінка, донька п-ва Савчин, (п-ні Савчин є скарбничка відділу Жін. Т-ва та примірна працівниця в нашій Громаді).

По цьому слідував танець „Журавель" — дівчата молод., пісня „Рідна Мати Моя" — відспівав СУМК, танець „Гричаники" — 4 парі — СУМК, вірш „Матері піонерці" — Тарас Кійко, пісня „Івнаку" — дівочий хор СУМК, танець „Запорожський герць" — виконали Володимир і Святослав Глуханюк, на кінець жін. хор відспівав дві народні пісні а п. Н. Григорчук в кінцевому слові щиро подякувала всім учасникам за справді бездоганне виконання всіх точок свята, мимо того що до концерту підготовка тривала всього один тиждень, якою занялись отець парох і добродійка. Свято закінчено відспіванням обидвох гимнів.

РІЧНІ ЗБОРИ

Комітету Українок Канади Відділ Форт Вілліям — Порт Артур, Онт.

Річні збори Комітету Українок Канади, відділ Форт Вілліям — Порт Артур, Онт. відбулися 6 лютого 1964 року в ресторані Лорна ДУН.

Збори відкрила голова відділу пані М. Процик, до проведення зборів вибрано президію: пані О. Венгер -- представницю, пані М. Хондон — секретарка.

Слідували звіти управи про діяльність: голова, пані М. Процик., заступниці голови, пані С. Пищько, О. Михайлишин, секретарки, пані Е. Шелепюк і І. Марціновська, касієрка — пані А. Погребна, пані О. Венгер за Мистецький Комітет, а Е. Шелепюк як представниця до відділу Комітету Українців Канади, до Жіночої Ради та до Лейкгед Ексебішон. За контрольну комісію пані Р. Баран.

Відділ відмітив окремим вечером з концертовою програмою 50-ліття смерти Лесі Українки, взяв допоміжну участь в уладженні пікніку місцевого відділу КУК та сам улаштував осінній пікнік. Членки відділу взяли участь в „тег дей", Суспільної Опіки, в переведенні коляди на сплату дому централі КУК, з успіхом перевели розігравку та уладили базар, а також помагали в розпродажі цеголок на сплату дому.

Управа відділу зложила грошевий

даток на видання творів Лесі Українки в англійськ мові, дала стипендію до Музичного Фестивалу Північно-Західного Онтеріо. Книжку Савелі Стечишин „Традишинал їОкреніян Кукери" подаровано до місцевих бібліотек, „Антологію Української Поезії" в англійській мові даровано до бібліотеки Лейкгед Університету. Частинно розпродано, а частино передано даром до бібліотек місцевих вищих шкіл книжку „Сонг оф Даркнес" Віри Рич.

Членки управи репрезентували відділ на відміченні Дня Горожанства, на чаю місцевого відділу Жіночої Ради, на сесії КУК у Вінніпегу в справі двомовности і двокультуризму, також взяли участь в репрезентативнім концерті з нагоди відкриття університетського центру в Лейкгед.

Після звітів управи, пані О. Михайлишин та п. Кирило Чиховий поінформували збори про працю місцевого Комітету Суспільної Служби, а п. М. Олійник, голова місцевого відділу КУК у своїому слові висловився похвально про працю Комітету Українок Канади та побажав успіхів у майбутній праці.

Склад управи на 1964-1965 рік: пані: М. Процик — голова, А. Тацюн — уступивша голова, С. Пицко — перша заступниця голови, О. Михайлишин — друга заступниця голови Е. Шелепюк — рекордова секретарка, І. Марціновська — коресподенційна секретарка, М. Хондон — касієрка, М. Дудка — членка управи. Контрольна комісія пані — П. Кузик, Баран, М. Сторожук. Пані О. Венгер — суддя мистецтва. Пані П. Манчур і Е. Шепелюк — представниці до відділу КУК.

Пані П. Кузик і Е. Шелепюк — представниці до Жіночої Ради.

М. Процик, голова
Е. Шелепюк, секретарка

В РІЧНИЦЮ СМЕРТИ БЛ. П. РАЇФТИ МЕЛЬНИЧУК

Ту Гилс, Алта. В суботу 18-го квітня, в річницю смерти бл. п. Раїфти Мельничук, відбулося поминальне Богослуженя в Українській Греко-Православній Святотроїцькій Церкві в Ту Гилс, яке відслужив місцевий парох Всеч. о. Андрій Тетеренко, і на яке зійшлася вся родина та багато приятелів покійної. Після Богослуження був поминальний обід, що його приготовили членкині відділу Со-

Бл. п. Раїфта Мельничук

юзу Українок Канади. Раїфта Мельничук проживши 58 літ, несподівано померла 15-го квітня 1963 року.

Покійна Мельничук, з дому Сорохан, народилася 12-го липня 1905 року в селі Лашківка на Буковині. До Канади приїхала 1921 року. Вона вийшла заміж за Танасія Мельничука 22-го лютого 1922-го р. Покійна була активною членкинею жіночого товариства, вона багато працювала при Церкві, як довголітня старша сестриця.

Покійна залишила в смутку свого чоловіка Танасія і вісьмох синів: Стефана в Німеччині, Василя в Ту Гилс, Андрія в Ст. Пол, Алта. Антона й Павла в Едмонтоні, Михайла в Гай Левел, Алта., Олексу та Давида вдома, 14 внуків і багато приятелів.

Відділ Союзу Українок Канади імени Лесі Українки в Ту Гилс у пам'ять своєї трудящої та довголітньої членкині бл. п. Раїфти Мельничук, висилає, як Нев'янучий Вінок, на пресовий фонд „Променя" 10 дол. і на вироблення кліше 5 дол.

Нехай Господь Бог оселить душу Її в оселях Праведних!

Вічная їй пам'ять!

Галина Тетеренко

СВЯТО ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Давфин, Ман.

Відділ ім. Лесі Українки улаштував роковини своєї патронки концертовою програмою в неділю 23-го лютого 1964 р. в залі Українського Народного Дому.

В програму свята входили слідуючі точки: Вступне слово сказала пані Марія Царук, яким відкрила свято. Мішаний хор під проводом пані Галини Гендерсон проспівав чудово дві пісні: „Тихо на річкою" і „Ой, у вишневому садочку". Слідувала деклямація Олесі Ситник — „Скрізь плач" і деклямація — Соломія Склепович — „Хотіла б я піснею стати. Спів — подвійне тріо — „Нічка тиха і темна була" з поясненнями пані Є. Підлипної.

Святочну доповідь про Лесю Українку дала пані Галина Гендерсон.

Інструментлальне сольо „Заграй ми цигане старий" і „Човник хитається" відограла Соломія Склепович. Слідували знов дві деклямації дівчаток — Савеля Ситник — „Ви щасливі" і Катруся Ковальчук — „Знов весна". Жіночий хор проспівав „Ой, дівчино шумить гай" і пані Марія Білоус віддеклямувала „Горить моє серце". Сольоспів — Галина Гендерсон. Мішаний хор проспівав „Гимн Союзу Українок". Кінцеве слово сказав Всеч. о. М. Олесюк.

Ціла програма випала величаво, кожна точка — спів, деклямації, святкова доповідь і вступне та кінцеве слово виконано з відчуттям мистецтва а численна присутність гостей свідчить, що українське громадянство в Давфині все більше цінить велику поетесу українського народу, віддаючи їй шану за думи великі і творчий труд для України.

М. Білоус, секр.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Dear Madam!

Enclosed please find a Money Order for $7.00 for your publication Promin for the years 1963 ad 1964.

I thoroughly epjoy your magazine and look forward to each succeeding issue.

Yours truly,
Mrs. Rozalia Mitzak, Vegrevile, Alta.

Висилаю передплату на два роки, прес. фонд висилаю пізніше. Сердечне спасибі за такий дорогоцінний журнал. Щасти Боже!

Ю. Талпаш, Бюкенан, Саск.

Дякую за такий цікавий журнал. Засилаю передплату, а решта прес. фонд. Бажано було б, щоб „Промінь" виходив два рази у місяць і давав більше матеріялу на виховні теми.

Ліда Мельник, Торгилд, Алта.

ДОМАШНЄ ГОСПОДАРСТВО

Відділ приписів веде пані Н. Сенів. Вишивки подає пані О. Семчук -- обі з Едмонтону.

Худа свинина

1 фунт худої свинини, (зі стегна, або лопатки), 1 ложка шортінгу, 1 ложечка соли, 2 ложечки „вустер сос", 2 ложечки цитринового соку, 1 ложку жовтого цукру, 2 середньої величини цибулі, покраяних, 1 пушка (15 унцій) квадратиками покраяного ананасу (пайнепл), 1 зелена перцюга покраяна на кавалочки, 1 пачка „кері сос микс", ½ горнятка зимної води.

Загріти шортнінг в пательні, покраяти мясо на півцалеві повздовжні кусочки а два цалеві поздовж, присмажити трохи на гарячім шортнінг, (яких 5 хвилин), посолити, додати вустер сос, сік з цитрини, цукор і цибулю. Відцідити сироп від ананасу в горня, додати до нього воду, щоб всього разом (вода і сік) було 1¾ горнятка, полити мясо, помішати усе і нехай закипить, накрити і зменшити температуру кружка. Тушити повільно 20 хвилин, тепер додати зелений перець і знов тушити 3 хвилині. Розмішати в зимній воді кирі сос. Мясо зняти з кружка, дати кирі сос і знов дати на кружок, помішати і хай закипить. Подавати на стіл з рижом. Цей припис досить на 4 осіб.

До цього меню можна на перше подати росіл. На салатку до мяса свіжі огірки, помідори і салату. На десерт кейк або морозиво, чай, або каву.

Моделює Сандра Скакун

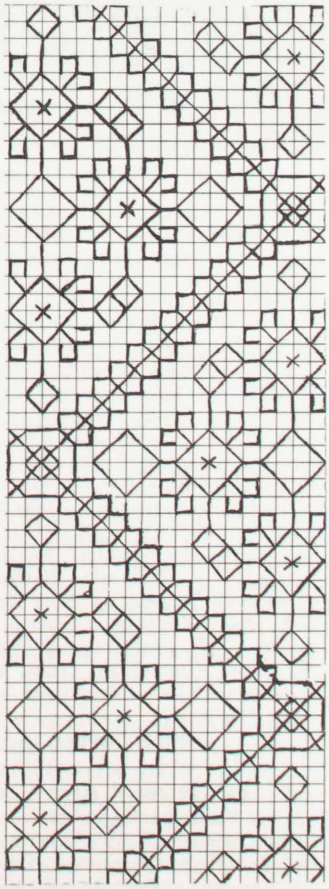

Взір до суконки х 898 ДМС. Обвідка 459 Кларк.

Джело і морозиво (айскрім) пай

Тепер вже є по склепах багато свіжих полуниць (строберис) і можна скоро і легко зробити цей пай на десерт.

Розпустити 1 пачку (3 унції) стробері джело в 1¼ горнятку кипячої води, додати повквартову (пайнт) пачку морозива, розмішати аж розтопиться і поставити, щоб захолонуло і згусло на твердо, домішати 1 горня засолоджених свіжих полуниць. Дати цю масу до паївки з „грейгем вейферес", поставити в холоднім місці, щоб застигло. Верх прикрасити свіжими полуницями.

Паївковий пляцок

24 грейгем вейферс, ½ горнятко масла, ¼ ложечки соли, 1 ложку цукру. Розтачати вейферс на кришки, додати масло, сіль і цукор, виложити на бляшку до паїв, пекти в печі 350° Ф. яких 15 хвилин.

Горіхові краянці

1 горнятко хлібової муки
½ горнятка жовтого цукру
½ горнятка масла

Змішати муку з цукром, додати масло і разом перетерти. З того буде сипка маса. Втиснути масу ціпко у вимащену форму величини 9" x 9". Спекти у мірно огрітій печі на румяно. Вихолодити.

2 ложки муки (рівні без чубка)
кілька зерен солі
½ ложечки порошку до печива (бейкінг павдер)
1 горнятко жовтого цукру
2 яйці, вбитих
½ ложечки ванілії
1 горнятко волоських горіхів
½ горнятка дрібного кокосового горіха (коконац)

Змішати разом усі сухі складники. Додати до вбитих яєць і добре розправити. Домішати ванілію і горіхи. Виложити масу на спечений і вихолоджений спід (як вище подано). Дати до мірно огрітої печі (350 ст. Ф.) і пекти 20 мінут. Вихолодити і полюкрувати тонко звичайним люкром. Можна подавати і без люкру. Покраяти на довгі або квадратові краянці.

РІЧНІ ЗВІТИ ВІДДІЛІВ

Управа відділу ім. Лесі Українки в Монтреалі — 1964 р. при церкві св. Покрови. Перший ряд сидять зліва направо: М. Новікова — скарбник, Віра Кандерейська — заст. голови, Віра Нечай — голова, Всеч. о. О. Костюк — настоятель громади, Антоніна Сойко — уступаюча голова, Марія Степова — секретар, Анна Поліщук — член управи. Другий ряд — Анастасія Цьвіткова, Анна Мельник, Віра Вусата, Олександра Аксюк, Меланія Монот, Ольга Гуменюк — члени управи.

МОНТРЕАЛ, КВЕ.
Відділ ім. Л. Українки

Річні збори жін. т-ва при церкві св. Покрови відбулися в дні 9 лютого 1964 р. Зборами провадила А. Пайщук, а секретарювала Н. Грицина. Звіт про пророблену працю подала голова А. Сойко: За цей рік відбулося засідань управи та сходин 17. Влаштовано 10 більших і менших прийнять, організовано 3 льотерії, відзначено 50-ліття смерти патронки Лесі Українки, відвідано хворих по шпитлаях і домах, взяли участь в організуванні православної каплички при шпиталі на Вердоні, придбали до церкви вартісні речі як: ризи, стихарі, вишивані обруси і багато іншого, взяли участь у провінціяльному з'їзді СУК в Торонті де делегатками були пп. А. Пайщук і В. Канарейська. За 1963 рік придбано 14 передплатників на журнал „Промінь" що перевела добр. Г. Костюк. На церкву було пожертвувано 1,300 дол.

Фінансовий звіт подала скарбник М. Новіковська такий: Решта на 1. 1. 1963 р. була $305.11, прибутків було 2,728.45, витрат було 2,747.25, решта на 1. 1. 1964 р. була 286.31. Оцінка праці всієї управи була визнана за д. добру, а зокрема була висока оцінка праці голови А. Сойко, яка віддано виконувала свої обовязки.

На 1964 р. була вибрана нова управа в такому складі: уступаюча голова — Антоніна Сойко, голова — Віра Нечай, заст. голови — Віра Канарейська, секретар — Марія Степова, заст. секр. — Анна Мельник, скарбник — Мелентія Новікова. Культ.-освіт. коміся — Анна Поліщук, Ольга Гуменюк, господарська комісія — Мелентія Новікова, Меланія Момот, Олександра Аксюк. Бібліотекарська ком. — Віра Вусата, Анастасія Цьвіткова.

Марія Степова, секр.

СКАРБОРО, ОНТ.
Відділ ім. Св. Анни

Річні збори відбулися 10 грудня, 1963 р. в залі церкви.

Уступаюча голова Лариса Муровин подякувала членкам за співпрацю й просила, щоб і в майбутньому членки працювали дружньо та й не занедбували освітньої ділянки праці, пам'ятаючи, що Бог і Україна є девізом СУК. Також, щоб членки працювали над поширенням і поглибленням свого рідно-мовного знання й передавали його своїм дітям.

Річні звіти складали членки управи: Наталія Левак — заст. голови, Євгенія Мороз — рек. секретарка, Една Павлик — фінан. секретарка, Елис Стефанюк — касієрка, Марія Крижановська — сестриця, Анна Дубик — господиня і Марія Косован від телефонічного комітету. В 1963 році відбулося 3 сходин управи і 9 ширших сходин членок, на яких плановано працю товариства, або присвячено їх святкуванню роковин Лесі Українки, Ольги Кобилянської, і дискусії над рідномовною проблемою в Канаді. Улаштовано 3 академії: на роковини Героїнь, Листопадові роковини і Т. Шевченка.

До підприємств філії належить ще приготування 6 обідів з нагоди Щедрого Вечора, візитації Єпископа, Нового Року і ін. Зокрема членки

займались буфетом на 5 забавах і продажу кави на 4 бінгах. Зорганізовано 1-річний базар, на який подарунки зложили всі членки й прихильники жін. товариства. Цей базар приніс товариству $421.05 приходу. Члена товариства п. Тетяна Козурко провадить рідну школу при церкві.

Фінансовий звіт: з 1962 р. — 57.92, прихід у 1963 р. — 1,408.79, розхід у 1963 р. — 1,450.67, осталося в касі — 16.04.

З загального приходу товариство жертвувало $1,100.00 на церкву ім св. Анни в Скарборо. Наше т-во ще дуже молоде, має 26 членок.

До управи товариства на 1964 р. увійшли такі пані: Една Павлик — голова, Розалія Гриб — заст. голови, Євгенія Мороз — рек. секретарка, Галина Чонко — фінан. секретарка, Елис Стефанюк — касієрка, Анна Дубик і Анна Михальчук — господині, Ольга Мельничук — ком. хворих, Анна Крижанівська — сестриці. Контрольна комісія — П. Марія Косован, П. Елена Марендюк.

Євгенія Мороз, секретарка

ГЕФОРД, САСК.
Відділ О. Басарабової

Річні збори т-ва відбулися 1-го грудня 1963 р. в церковній залі. Фінансовий звіт дала касієрка пані Оля Андрущак. Приходи в 1963 році: $1,885.83, розходи 1,646.11, в касі осталось 928.01.

Звіт діяльности дала голова пані Барабаш. Свято-миколаївський концерт і дарунки дітям недільної і рідної школи. Членки ходили щедрувати і приготовили пирогове пущення. В роковини О. Басарабової і Л. Українки — Панахида і чай та реферат Всеч. о. Зузака. Весняний базар, продаж печива, ручних робіт, писанок і чай, спільне свячене у Провідну неділю, вечеря для абсольвентів 12-тої кляси державної школи, храмовий обід і вечерю на з'їзд СУМК. Членки взяли участь у святі 50-ліття Гефорду і дали 35 дол. на вечерю піонерів та дали виставку українських вишивок, пікнік для дітей недільної школи. Т-во взяло участь в з'їздах — пров. в Кенорі — делегатка пані Білик, головнім у Вінніпегу — делегатка пані Барабаш. Наш відділ одержав провін. нагороду за участь в кампанії за новими передплатниами „Променя". На День Подяки відправа і перекуска. Спільно з церковною громадою улаштовано базар. Членки взяли участь в збірці „Тиждень Інституту" П. Могили. Започатковано вечірки вишивання. Вечір Ольги Кобилянської і Лесі Українки — реферати і перекуска. Зложили вінок в День Невідомого Воїна. Видали один похоронний обід і дві перекуски. Т-во піддержує недільну і рідну школу, в якій вчить Всеч. о. Зузак і пані О. Андрущак, жертвувало 30 дол. на лекції нед. школи.

На потреби місцевої церкви т-во видало $855.21, на Інститут та інше 175 дол. Комітет відвідував хворих у шпиталі. За рік відбулось 7 місячних зборів і 3 засідань.

Заряд т-ва на 1964-тий рік: голова — П. Барабаш, 1-ша заст. голови — М. Симчич, 2-га заст. — С. Гарах, секретарка — Марія Д. Калин, заст. секретарки Марія М. Калин, касієрка — О. Андрущак. Контрольна комісія — О. Михайлюк, добр. Зузак, М. Гавриш. Референтки: добродійної праці — П. Сулятицька і М. Возьна, „Променя" — добр. Г. Зузак. Конвінерками господинь є — Д. Ґрамяк і О. Сметанюк, всіх господинь є 11.

Марія Д. Калин, секретарка

ФЛИН ФЛОН, МАН.
Відділ Доньки України

Річні збори відбулися 4-го грудня, 1963 року. Членки заряду здали звіти діяльности. Товариство складається з 24 членкинь.

За рік відбулося 10 місячних зборів. Приготовлено 2 обіди, один празник, один ювілейний обід, 4 випродажи печива, одно Великодне і писанок, 3 випродажи речей уживаних. Кожного місяця маємо розігравку на зборах і одну осінню розігравку.

З вечері членки приготовили для інших організацій. Відсвятковано День Матері концертом і продажем квітів роботи членок і концертом, свято Т. Шевченка, один освітний вечерок, роковини Лесі Українки.

Комітет відвідував хворих і посилав квіти для хворих до шпиталю або до дому.

Товариство опікується українською і недільною школою. Учителями недільної школи є пані Д. Тодощук, Д. Пападин, і п. Петро Мендро. У рідній школі вчить отець Труфин і Микола Труфин. Коляда спільно з церковною громадою, різдвяна забава з виміною дарунків, дитяча різдвяна забава, пікник для дітей недільної школи. Товариство дає різдвяні дарунки для голови і добрдоійки і також дівчатам, що вчать у недільчій школі. Тих членок що є присутні на кожних зборах даємо нагороду.

Поодинокі членки брали участь в збіркових компаніях на добродійні цілі. В минулім році товариство зложило такі жертви: для залі 44 дол., на парафіяльний дім $416.80.

Фінансовий звіт: 1962 року осталось — 700.73, прихід в 1963 року — 1,085.95, розхід в 1963 року—1,197.98, в касі осталось — 588.70.

Заряд на 1964 рік: уст. голова — Р. Малюта, голова — А. Перепелюк, заст. голова — М. Я. Клевчук, секретарка — К. Сторожук, касієрка — А. Тодошук. чук. Комітет хворих — П. Мендро і М. Скварчук. Господині — М. Сморгай, М. Скварчук і Д. Скварчук. Референтки культ.-освіт. — добродійка Труфин. Контрольна комісія — Л. Киба, Л. Долинський і Е. Попадин. Представниця до громади — Л. Киба. Референтка сестриць — Л. Киба.

П. Андрійчук, секретарка

ВІЛІНҐДОН, АЛБЕРТА.
Відділ ім. Наталі Кобринської

Річні збори відбулися 11 грудня в домі п. К. Романко. Збори розпочато молитвою. Урядниці здали звіти цілоричної діяльности. За рік відбулося 8 місячних зборів, 4 позачергові і річні загальні збори. Всі обіжники були читані і виконані в міру можливости. Товариство спільно із сестрицтвом дбає про чистоту і прикрасу Божого Храму. На свята Різдва Христового членки ходили колядувати — прихід із коляди на потреби місцевої церкви. Товариство опікується недільною та рідною школою. Учительки рідної та недільної школи приготовили концерт на День Матері. По концерті було чайне прийняття. Відслужені Служби Божі жіночого товариства такі, поминальна за членок, які відійшли у вічність. Соборна і Служба для Сповіди і Причастя дітей у Великий Піст. Членки приготовили обіди: храмове свято, День Подяки і окружний з'їзд, що відбувся 6 жовтня і пікнік для дітей рідної та недільної школи. Улаштували вечерки для членок, які виїхали до інших місцевостей. Т-во вислало делегатку на провінціяльний з'їзд до Едмонтону. Перепровадило збірку на інститут сліпих, жертви: на Колегію св. Андрея у Вінніпегу 50 дол., нагорода за найвищі осяги в українській мові 25 дол. Т-во по-

старало до парафіяльної хати нову кухню і посуду. Улаштувало два випродажі домашнього печива, осінний базар спільно із церковним зарядом. Членки відвідують хворих у шпиталі.

Заряд на 1964 рік, пані: Марія Шевчук — голова, Христина Шевчук — заст. голови, Анна Бідняк — касієрка. Контрольна комісія — Марта Харук, Вікторія Лазарук. Шкільний комітет — Настя Ткачук, Василина Евоняк. Українська школа — Анна Новалковська. Господині кухні — Параска Бабюк, Марія Карбашевська.

Параскевія Фуштей, секр.

МЕДОВ ЛЕЙК, САСК.
Відділ Олени Теліги

Діяльність товариства: відбулось 9 місячних зборів і одні надзвичайні. Заходом т-ва провадиться українська школа зимою під проводом пана І. Іванишина. Через рік товариство влаштувало весільні і „Сивил Сирвес" бенкети, пирогову вечерю, продажі печива, розігравки, спільне свячене, храмовий обід і концерт української школи. Членки занималися подарунковими вечерками для дівчат на відданю. Помагали в туберкульозній клініці і дарували їжу і печиво на льокальний шпиталевий чай. Прибирали і окрашували церкву і церковну залю.

Фінансовий звіт — з 1962 р. осталось — 383.97, прихід за 1963 — 1,026.77, розхід — 683.24. остається в касі — 727.50.

Заряд на 1963 — уст. голова — Н. Красіцка, голова — М. Стоянович, секр. і касієрка — Н. Іванишин, заст. голови — Р. Пилат. Контрольна комісія — Е. Кваснюк, А. Михальчук і Р. Пилат. Господині — А. Михальчук і Р. Пилат. Комітет відвідувати слабих — Р. Пилат і М. Стоянович.

На 1963 вписалося 9 членок.

М. Стоянович, секр.

КИНДЕРСЛЕЙ, САСК.
Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори жіночого товариства відбулися 15-го грудня, 1963 року в залі під церквою. Було присутних 15 членок.

Голова, пані Анна Охрій відкрила збори. Відспівали „Де згода в родині". Предсідницею зборів була пані Олена Гуменна, секретарка пані Анна Василик. Членки заряду здали звіти з цілорічної праці відділу.

В протягу року товариство відбуло 6 місячних зборів, обід по кожній Службі Божій, 2 бінго, весняний базар з чаєм і продаж печива, День Матері, чайне прийняття, і продаж печива, куряча вечеря. Членкині ходили колядувати і приготовили святочні дарунки для дітей. Робили квіти на День Матері. Посилали квіти хворим членам церкви.

Фінансовий звіт: з року 1962 осталося — 671.92, приходи в 1963 році — 1,021.33, розходи в 1963 році — 978.53, в касі осталося — 714.72.

Дарували на церву 525 дол., на журнал „Промінь" 45 дол., на Інститут ім. П. Могили у Саскатуні 100 дол., Колегію св. Андрея у Вінніпегу 41 дол., і на інші місцеві потреби.

Заряд товариства на рік 1964-ий: голова — Анна Охрій, заст. голови — Анастасія Биць, секретарка — Савеля Ґриба, касієрка — Ґиня Бойчук. Контрольна комісія — Олена Гуменна, Марія Гуменна, Софія Литовська. Сестриці — Анна Стасюк, Анна Гуменна, Юська Ґондз.

Савеля Ґриба, секретарка

ГЕМИЛТОН, ОНТ.
Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори жін. товариства відбулися в понеділок 9-го грудня 1963 року в залі прав. громади св. Володимира.

Звіти діяльности здали членки заряду: Відбулося 11 місячних зборів, 4 засідань заряду, 7 спільних обідів, 2 обіди для членок, 4 бінґові вечерки, 1 осінний базар спільно з громадою, базаровий шавер на який членки і симпатики зносять дарунки, 1 випродаж уживаного убрання. Спільно з відділом Калина т-во відсвяткувало свято Лесі Українки і академію в память Лесі Українки і Ольги Кобилянської. Також спільно з Калиною улаштовано прийняття для пані Анни Токарик, голови Союзу Українок Канади, чайне прийняття для священикві після місії. Прийняття для п-ва Ковальчук і п-ва Волковських в честь 50-літнього ювілею подружжя. Т-во вислало дилегаток на з'їзди до Вінніпегу до Торонта і до Ватерфорду. Т-во помагало закупити костюми для танцюристів в танцювальній групі при громаді.

Фінансовий звіт: з року 1962 — 252.68, прихід за рік 1963 — 2,722.12, розходи за рік 1963 — 2,849.45. осталось в касі на рік 1964 — 2225.35.

Заряд товариства на рік 1964: уступивша голова — Марія Пелепяк, голова — Марія Кінар, 1-ша заст. голови — Марія Пилипюк, 2-га заст. голови — Катерина Черепіта, рекордова секретарка — Галя Кіт, заст. секретарки — Варвара Логин, фін. секретарка — Христина Юхимець, касієрка — Марія Будник, Катерина Баюс і Марія Баран. Референтки комітетів культурно-освітнього — добр. Федак. Господинь — Катерина Черепіта. Сестриць — Оля Антонюк, „Променя" — Галя Козак, касієрка залізного фонду — Палагна Дибко.

Галя Олексюк, секретарка

БРЕНТФОРД, ОНТ.
Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори жін. т-ва відбулися 11 січня, 1964 р. Звіти діяльности здавали членки заряду — М. Іванець, Д. Бурдейна, С. Костюк і Н. Бабійчук.

В минулім році активність нашого товариства була дуже добра, хоч т-во не велике числом членок, однак до праці всі ставляться щиро і охоче. Діяльність:

Членки ходили колядувати під час Різдва. На запрошення відділу п. Орися Гринчук дала доповідь про свою подорож до Лондону, Египту, Греції та Риму і висвітлювала знимки.

Відбулось 6 місячних зборів, 5 засідань, 11 вечорків, на яких членки читали реферати, вишивали, а господиня подавала перекуску. Заходами т-ва відбулись свята — Лесі Українки, Т. Шевченка, О. Кобилянської, День Матері, на якім вшановано найстаршу маму. Свято Книжки з виставою книжок, День Студента з прийняттям для студентів, роздача дарунків дітям рідної і недільної школи. Заходами т-ва відбулось 4 прийнять: Йорданська спільна Свята Вечеря, храмовий обід, спільне свячене. Поминальна Служба Божа з обідом. Всі прийняття відбувались урочисто в присутности всіх членок т-ва та членів церковної громади. Відбуто базар з виставкою вишивок, 2 бінга.

Пожертви: на місцеву церкву — 300 дол. на Інститут св. Володимира в Торонто — 100 дол. і умеблювання одної кімнати, на Колегію св. Андрея у Вінніпегу — 25 дол., Інститут П. Могили в Саскатуні — 5 дол., журнал „Промінь" — 25 дол. на прес. фонд „Українського Голосу" — 15 дол., оргн. фонд Союзу Українок Канади — 10 дол., на інші добродійні цілі — Червоний Хрест, недугу рака,

на книжки до м. бібліотеки, на господарські устаткування кухні і столів, обруси. Членки — п. Бурдейна, Б. Цибульська і п. Яремій купили полотно на обрус до церкви, вишивали обрус — п. Довголіс і п. Іванків.

Хоч мусимо дбати про матеріяльні потреби, але не сміємо забувати про культурні цінности, про свідому молодь, дітей, які мали б освіту не тільки канадійську але й школу українознавства.

Приходи в 1963 р. — 1,262.90, остало з попереднього року — 253.38, розходи в 1963 — 1,134.80, в касі остало — 381.47.

Заряд т-ва на 1964 р. пані: Д. Бурдейна — голова, М. Савіцька — уступ. голова, Б. Цибульська — заст. голови, М. Іванець — рек. секретарка, Н. Бабійчук — фін. секретарка, А. Перожак — касієрка. Контр. комісія — М. Довголіс, церковний комітет очолює М. Сисместрук, господиня А. Шалай, опікунка хворих — А. Мороз, шкільний комітет — С. Костів, представниця до Жіночої Ради — М. Іванець.

Марія Іванець, секр.

ДОНВЕЛ, САСК.
Відділ ім. О. Кобилянської

Річні збори жін. т-ва відбулися 5-го грудня, 1963 р. вечером в залі Українського Народного Дому. Предсідницею зборів була пані Лелія Петрів, секретаркою — Василина Мазур.

Голова покликала урядниць, які давали звіти річної діяльности за минулий рік. Секретарка дала рекордовий і фінансовий звіти. Контрольна комісія знайшли книговодство в порядку.

Діяльність: за рік відбулось 9 місячних зборів. Т-во сповнило буджет до централі і дарувало фонди на з'їзди, церкву, Інститут, дитячий садок, Червоний Хрест, Організаціюю поборювання недуги рака, Інститут Сліпих, умово хворих та інші льокальні допомоги.

Членик працють при Українському Народнім Домі, в якім відбуваються всі сходини і тижневі забави, на яких членки т-ва продають перекуску і тим фінансово скріплюють громадські потреби. З приємністю зазначуєм, що між членками існує довіря, пошана та вирозуміння.

Фінансовий звіт: з 1962 р. осталось в касі — 470.16, приходи за 1963 р. — 1.089.28, розходу за рік 1963 — 1,116.14, в касі остало — 443.30.

Заряд на рік 1964: голова — Лелія Петрів, заст. голови — Петруня Процишин, рек. і фінансова секр. — Василина Мазур, касієрка — Анна Маковська, Контрольна комісія — А. Копельчук і К. Вархоляк. Господині — К. Кшановська, А. Копельчук, С. Маленовіч. Комітет хворих — С. Шалковська і П. Процишин.

Василина Мазур, секретарка

ТУ ГИЛС, АЛБЕРТА.
Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори жіночого товариства відбулися у церковній залі на 4-го грудня, 1963 р. Голова п. Марія Чернівчан, вдікрила збори молитвою. Предсідницею на цих зборах була п. О. Чонко. На цих зборах урядниці і голови комітетів подали звіти з діяльности за минулий рік.

За 1963 рік товариство відбуло 9 місячних зборів, 2 надзвичайні збори, один весняний чай, 6 бенкетів, 8 похоронних прийнять і один церковний храм, як також давали перекуски для церковних зборів.

Товариство разом з церковною громадою опікується українською і недільною школою, і помагає молодому відділу СУМК, коли потрібно. Діти недільної школи ходять колядувати, як також мають дуже гарну програму на День Матері. В той час вшановують найстаршу і наймолодшу маму квітами. Т-во улаштувало культурно-освітний вечерок в ім. Лесі Українки, передплачує, „Український Голос", „Вісник" і „Промінь" до місцевого шпиталю і також відвідують і дають дарунки для всіх хворих у шпиталю. Товариство перепровадило кампанію збірки фондів на недугу рака, на Червоний Хрест і помагали як мали дарования крови.

Товариство дбає про чистоту і прикрасу церкви. Цього року т-во помалювало і поклало нову підлогу у залі під церквою. Жертвувало на „Промінь", Червоний Хрест" і організаційний фонд Союзу. Товариство мало дуже гарну виставку українського вишивання, як мали Весняний чай. Все вишивання було наших місцевих жінок. Мали одну членкиню, яка вчила молодих як писати писанки. Товариство помагали церковному зарядові справляти річний базар. Членкині всі співають у церковнім хорі, яким диригує п. С. Мулька.

Фінансовий звіт: За 1963 рік в касі осталось 1,422.27,

Заряд на 1964 рік є: голова — Анна Іфтоді, уступивша голова Марія Чернівчан, 1-ша заст. голови — Ольга Чонко, 2-га заст. голови — Анна Мельничук, 3-та заст. голови — Галя Маріянич, рекордова секретарка — Марія Бук, фінансова секретарка — Е. Варварук, кореспондеційна секр. — Павліна Мулька. Контрольна комісія — О. Чонко, Надія Котишин і Т. Шевчук. Комітет недільної школи — М. Фіярчук, М. Олійник, Е. Російчук і Е. Андрійовська. Референтка мистецтва — Анна Свекла, Параня Стоцкі і Текля Шевчук. Референтка освіти — Марія Кшик і Марія Солодюк. Комітет української школи — Е. Товпіч. Комітет церковний — Анна Дегідь, Р. Бачінська, Марія Солодюк і Н. Никифорук. Комітет хворих — на 3 місяці є — М. Чернівчан, О. Чонко і Е. Варварук. Комітет господинь — Анна Орлецькі і Анна Павлюк. Референтка англійської преси — Лена Гелета. Реф. української преси — добр. Тетеренко і М. Кшик. Комітет журнала „Промінь" — О. Храпко і К. Паламарук.

Марія Бук, секретарка

ВАСЕТНА, АЛБЕРТА.
Відділ ім. О. Басарабової

Річні збори відбулись 3 грудня, 1963 року в домі пані Катерини Макаренко. Звіти діяльности здали пані: Анна Петрик — голова, Марія Криса — секретарка, Василина Вірун — касієрка. За рік відбулось 11 місячних зборів і два засідань. Членки ходили колядувати. Святкували вечерок Шевченка і День Матері. Т-во посилає квіти хворим. Членки приготовили два обіди, 2 базарі і Великодний чай, пущення з танцями. Т-во купило образ до церкви за $100.25, а другий подарувала пані Липущинська, за $100.25. Товариство мало забаву і дало прощальний дарунок пані Дорес Слемко.

Фінансовий звіт: з року 1962 осталося $778.81, приходи в 1963 році 552.43, розходи в 1963 році 417.54, осталось у касі 933.17.

Заряд на 1964 рік: Анна Петрик — голова, Анна Ванечко — заст. голови, Марія Рогоза — секретарка, Віра Гарасим — касієрка, Юза Легкодух — заст. секретарки. Контрольна комісія — Катерина Зінік, Софія Швець, Анна Зінік. Референтка сестрищь — Текля Швець. Комітет хворих — Р. Котиляк. Реф. господинь — Т. Швець. **Марія Криса,** секретарка

ЛОНҐ БРЕНЧ, ОНТ.
Відділ ім. Софії Русової

Річні збори т-ва при церкві св. Димитрія відбулися 17-го грудня 1963 року. Членки заряду і комітетів дали звіти з праці за 1963 рік.

Відділ числить 30 членок. Протягом року відбулось 10 місячних зборів. Т-во влаштувало дуже успішне свято Лесі Українки, один базар і 3 громадські обіди. Комітет відвідування хворих працював дуже активно, опікуючись регулярно пацієнтами, які перебувають у шпиталі для умово хворих. Чотири членки учителюють у недільній, а дві в українській школі. Жін. т-во брало чинний уділ у влаштуванні дня матері, свята Миколая, спільному говінні дітей, закінчені шкільного року та збірці на допомоговий фонд „теґ дей". Членкині пошили церковні покривала на час посту у вартости 300 дол.

Уступаючому зарядові і членкиням сердечна подяка за жертвенну працю, а новому зарядові найкращі побажання на 1964 рік.

Склад нового заряду слідуючий: голова — П. Кумпан, заст. гол. — М. Матринюк, рекр. секр. — Н. Гриняк, кор. секр. — І. Лянгер, фін. секр. — Л. Гуцуляк, касієрка — Д. Ковач, господині — пані: В'юн, Стефанюк. Контрольна ком. — Кріль, Гайовська, Лека.

Фінансовий звіт: лишилось з 1962 року — 869.96, прихід з 1963 р. — 2,134.95, розхід в 1963 р. — 2,316.23, лишилось — 688.68.

І. Лянгер, секретарка

ГОРЛІЦ, САСК.
Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори жіночого товариства відбулися у Народнім Домі 3-го грудня. Звіт діяльности здали слідуючі членки — Ливія Процишин і Анна Финюк. Річна діяльність товариства слідуюча: Відбулося у нас 11 місячних зборів, 2 обіди пущення, осіння вечеря. Виповнили буджет до централі на 1963 рік

Фінансовий звіт за рік 1963: з року 1962 осталося в касі — $433.30, прихід в 1963 році — $711.16, розходу в 1963 році — $727.66, у касі осталося — $416.80.

На рік 1963 до заряду увійшли: Ліна Мандзюк — голова, Оксана Процишин — заступниця голови, Анна Гудима — рекордова секретарка, Ливія Процишин — касієрка. Контрольна комісія — Оксана Процишин і Анастасія Станіцка.

Анна Финюк, секр.

ПОЇЗДКА ПАНІ АННИ ТОКАРИК

Голови Союзу Українок Канади по відділах в Манітобі.

Цим подається до відома, що голова Централі Союзу Українок Канади, пані Анна Токарик, відвідає відділи в Манітобі як слідує:

ЛИПЕНЬ

МІСЦЕВІСТЬ	ВІДДІЛ	ДЕНЬ
ФЛІН ФЛОН —	Доньки України	четвер, 9-го
ЕТЕЛЬБЕРТ —	Святої Ольги	субота, 11-го
ДАВФИН —	Лесі Українки	неділя, 12-го
ҐИЛБЕРТ ПЛЕЙНС —	Лесі Українки	вівторок, 14-го
ҐРЕНДВЮ —	Святої Ольги	середа, 15-го
РОБЛИН —	Доньки України	четвер, 16-го
РОСБУРН —	Л. Українки	пятниця, 17-го
ОВКБУРН —	Л. Українки	субота, 18-го
МЕНЗІ —	Л. Українки	неділя, 19-го
СЕНДІ ЛЕЙК —	Л. Українки	понеділок, 20-го
ПОРТЕДЖ ЛА ПРЕРІ —	О. Кобилянської	вівторок, 21-го
ФОРТ ФРЕНСЕС —	Л. Українки і Св. Анни	четвер, 23-го
СІРКО —	Святої Ольги	пятниця, 24-го
СОНДАВН —	О. Кобилянської	субота, 25-го
ВАЙТА —	О. Кобилянської	неділя, 26-го
ҐАРДЕНТОН —	Пресв. Богородиці	понеділок, 27-го
ТОЛСТОЙ —	Святої Ольги	вівторок, 28-го
РОЗА —	О. Кобилянської	середа, 29-го
САРТО —	Лесі Українки	четвер, 30-го

СЕРПЕНЬ

ВІННІПЕҐ —	Л. Українки (при Катедрі Пресв. Трійці)	неділя, 2-го
ВІННІПЕҐ —	О. Кобилянської (при церкві Св. Михаїла)	понеділок, 3-го
СТ. БОНІФАС —	Л. Українки	вівторок, 4-го
ТРАНСКОНА —	Л. Українки	середа, 5-го
ВІННІПЕҐ —	Княгині Ольги (при Соборній громаді)	четвер, 6-го

Проситься членство прибути якнайчисленніше.

ЦЕНТРАЛЯ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ.

ВІННІПЕҐ, МАН.
Відділ ім. кн. Ольги

Річні збори відбулись 12-го грудня 1963-го року в соборній авдиторії. Про діяльність відділу звітували голови комітетів та урядниці, відбулось 15 зборів та 5 засідань заряду, одні збори заряду відбулися спільно з Соборним в справі пляну праці на цілий біжучий рік.

Заходами культурно-освітнього комітету було приготоване слідуюче: Свято Героїнь, Свято Кирила і Мефодія і Свято Книжки спільно з іншими Соборними організаціями. Впродовж року були виголошені такі виклади:

Про переклад Біблії на літературну українську мову — Блаж. Митр. Іларіон, доповідь Всеч. о. І. Стус,

про піст і Святі Таїнства о. І. Стус, про жіночі права та про спадщину пров. Манітоби — адв. М. Вавриков, про розвиток дітей — пані М. Зайців. Комітет мистецтва зорганізував курси українських вишивок для СУМК-у і членок відділу. Відбулись ряд лекцій писання писанок для школярів, молоді СУМК-у і членок.

Членки відділу постійно допомагають Соборному Сестриптву у приготовленні Храмового Свята в Соборі (на Покрову), Святої Вечері та спільного Великодного Свяченого.

В протягу року були такі підприємства: „Твист Драйв"-гра в карти разом з різдвяною розігравкою, різдвяна забава для членок, весняний чай і весняний базар, допомагали комітетові матерів в підготовці річного чаю в користь Рідної Школи при Соборі. Кілька членок нашого відділу допомагають у навченні в Недільній Школі, відділ приготовив два обіди для СУМК-у під час їх З'їзду, і в „День Молоді".

Членки допомагали в підготовці обіду на користь дитячої літньої оселі, гостили українських православних студентів в „День Українського Студента" під час Храму в Соборі, відділ дає допомогу у підготовці річного „Чаю" КУК в міській крамниці, як також на чай для сліпців, помагає в збірці на Червоний Хрест і „Коммюнити Чест", разом з іншими відділами Манітоби, допомагали пров. екзекутиві в підготовці вечері і чайному прийняттю в користь Колегії св. Андрея і допомагали у підготовці чайного прийняття в Колегії св. Андрея на закінчення шкільного року. Відділ гостив учасників домініяльного З'їзду обідом, і перекускою. Дали печиво і помагали у підготовці під час домініяльного З'їзду в Катедрі Пресв. Тройці взяли участь в Академії Ольги Кобилянської і Лесі Українки, вислали 2 делегатки на провінц. з'їзд і 4 делегатки на домін. з'їзд. Відділ зарядив показну лекцію у „Вінніпег Гез Ко.", як уживати газові кухні та пральні. Членки збирали на пропам'ятну програму святочної академії Лесі Українки (заходами КУК).

Поширюєм між нашим членством журнал „Промінь". П-ні М. Сеніцька посвятила багато часу і праці і наш Відділ в конкурсі вийшов перший на Манітобу, а другий на цілу Канаду. Це був контест придбання найбільшого числа передплатників. За цю пильність і перемогу т-во отримало нагороду, від дом. екзекутиви книжку „Укрїанські поети". Відділ пожертвував $1,000.00 на Собор св. Покрови, інші жертви:

45 дол. — пресовий фонд журнала „Промінь", 10 дол. — музей при Катедрі Пресв. Тройці, 5 дол. на стипендію до пров. екзекутиви, членки відділу помагали у збірці фондів на будову Колегії св. Андрея та брали участь у збірці від „Льокальної Ради Жінок" на поборювання голоду і потребуючим допомоги у світі.

Фінансовий звіт: з 1962 року осталось в касі — $1,196.24, приходи в 1963 році — 2,973.74, розходи в 1963 році — 3,560.06, осталось в касі — 609.92.

Заряд на 1964 рік: уступивша голова — М. Кушнірик, голова — М. Сеніцька, заступниці голови — К. Шат і М. Равлюк, рекордова секретарка — В. Кутна, фінансова секретарка — Б. Химюк, касієрка — О. Хроль, кореспондеційні секретарки: анг. мови — п-ні Ґ. Подольська, укр. мови — п-ні Л. Крещук опікунка хворих — А. Муренко, господині — С. Ґельмич, телеф. комітет — М. Равлюк, представниця до КУК — К. Шат і С. Керелюк, представниця до СУМК — М. Сеніцька, представниця до Місцевої Ради Жінок — М. Палюк, референтка журнала — А. Шевель, культурно-освітня референтка — Л. Крещук, пресова референтка — М. Зайців.

В. Кутна, секретарка

ФОРТ ФРАНСЕС, ОНТ.

Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори відділу відбулися 29 червня 1963, в церковній залі св. Юрія. Членкині заряду і комітетів дали звіти праці з успішного року. Відділ збагатів трьома нововписаними членкинями. Відбулось 9 місячних зборів, 1 надзвичайні і 4 засідань. Літньою порою в липні і серпні зборів немає.

В протягу року, почавши від Різдва Христового, праця така: догляд ялинок в церкві і Свята Вечеря. Одно пущення, увесь прихід для громади св. Юрія, одно весілля, 3 вечері, два обіди — (храмове і для СУМК, що загостив з Вінніпегу з концертом). Одно чайне прийняття на журнал „Промінь", два продажі печива, одно бінго і один прощальний вечерок для Всеч. о. Г. Удода і родини.

Відсвятковано свята — Лесі Українки, Ольги Кобилянської, Ольги Басараб і Свято Книжки. Докуплено книжок для своєї бібліотеки. На Великдень членки придбали квіткові відзнаки і живі квіти для церкви і Плащаниці, відвідували українців в старечім домі і хворих у шпиталі з пасочкою та писанкою. Членки доглядають парафіяльну резиденцію поновили в середині і докупили потрібні меблі. Також доглядали парафіяльний город і квіти біля церкви.

Відділ дає матеріяльну і моральну поміч українській і недільній школі і для відділу СУМК. Допомагає матеріяльно в будові Колегії св. Андрея, на коляду до Катедри Пресвятої Тройці і на різні інші українські фонди. Також допомагає різним горожанським організаціям в збірці грошей. При кінці року 1963 для громади св. Юрія пожертвували 500 дол. на видатки.

Фінансовий звіт: осталося в касі з 1962 р. — $766.32, прихід в 1963 р. — 1,297.04, розхід в 1963 р. — 1,088.95, в касі осталося — 208.09.

Заряд на 1964 рік: голова — Анна Койцан, заступн. голови — Стефанія Андрушка, рек. секр. — Анна Буяр, заступ. секр. — Марія Ґушуляк, фін. секр. — Марія Сохолотюк, касієрка — Марія (Н.) Андрушко. Контрольна комісія — Катерина Зуб, Василина Ґрабовська, Параска Кіш.

Анна Буряк, секретарка

ЧЕСТЬ МАТЕРЯМ

Витків, Саск.

Заходами жіночого т-ва ім. Ольги Кобилянської у Витків відбулось свято День Матері.

Святкували ми це свято невеличким концертом, який складався з деклямацій, співу і танків та реферату. В цім короткім концерті виступали наші найменші сумківці і також ці діти, що ще до школи не ходять. Присутні на святі гості вислухали програми з великим вдоволенням.

Реферат на свято День Матері прочитав учитель п. Р. Стокалко. По концерті діти з приємністю угощали матерів та гостей чаєм і перекускою.

З цієї хоч і скромної концертової програми зібрано 10 дло., які висилаємо на пресвоий фонд „Променя". Бажаємо журналові найкращих успіхів.

Савеля Бузяк, секретарка

P 88C JAN 65
MISKEW MRS P A /HOSP/
12608-66 AVE
EDMONTON ALTA

ПОЖЕРТВИ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД

Відділ ів. княгині Ольги — Принс Алберт, Саск., з культурно-освітніх вечорків, переслала Р. Сопотик — $20.00

Відділ ім. Л. Українки — Венкувер, Б. К. — 15.00

Відділ ім. О. Кобилянської — Саскатун, Саск. на невянучий вінок бл. п. В. Михайленко — 10.00

Відділ ім. Л. Українки — Ту Гилс, Алта., на невянучий вінок бл. п. Р. Мельничук — 10.00

З прийняття в честь пані А. Чумак — Торонто, Онт., переслала М. Шевчук — 10.00

о. Т. А. Горбай — Ламонт, Алта., у річницю смерти бл. п. добр. Розалії Горбай — 5.50

З передвесільного прийняття Славки Івак — Лашін, Кве., збірку переслала добр. К. Квасницька 5.00

З похорону бл. п. П. Щербій — Ґронлид, Саск., переслав о. М. Критюк — 5.00

З несподіванки для В. і А. Злочевських — Содборі, Онт., збірку переслав С. Ємчук — 5.00

Пані Гриценко — Венкувер, Б. К., в память свого сина Мирослава, що загинув при летунській службі — 5.00

На невянучий вінок бл. п. Катерини Ємчук — Форт Вілліям, Онт., збірку доручив о. диякон Н. Малюжинський — 5.00

Пані Марія Луцак — Іннисфрі, Алта. — 5.00

Пані А. Стрильчук — Торонто, Онт. — 5.00

Пані А. Стрильчук — Торонто, Онт. — 5.00

Відділ ім. св. Ольги — Етелберт, Ман., жертву переслала М. Козар — 4.00

З нагоди 90-ття уродин Василини Тиран — Форт Вілліям, Онт., збірку доручив о. диякон Н. Малюжинський — 3.00

Пані Т. Дяковська — Ґримсбі, Онт. — 2.00

По $1.50 — Марія Яремко — Кемсек, Саск., С. Степанюк — Лондон, Онт., Д. Міхоцька і Марія Драбиняста — Вінніпеґ, Ман., С. Кінащук — Бюкенен, Саск., К. Кошлай — Монтреал.

По $1.00 — Марія Глушко — Торонто, Галя Юськів і К. Семенюк — Содборі, Онт., Стефанія Слюзар — Едмонтон, Алта., Анна Охрій — Киндерслей, Саск.

По 50 ц. — Гафія Ґаба — Ґренд Велей, Онт., Ольга Чорна — Ню Вестминстер, Б. К., М. Панчишин і Соломія Дроздовська — Едмонтон, Алта., Анна Ґенба — Лашін, Кве., А. Дацишин, Торонто.

ПРИДБАЛИ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ

Добр. Галина Костюк — Монтреал — 3

Пані Т. Дяковська — Ґримзбі, Онт. — 2

Пан І. П. Світик — Келгері, Алта. — 2

Пан В. Перепелюк — Флин Флон, Ман. — 1

Пані М. Гринчук — Едмонтон, Алта. — 1

Пані Ю. Онишко — Реджайна, Саск. — 1

Ви можете набути в нас книжку

„УКРАЇНСЬКА ЖІНКА В ХОРЕОГРАФІЇ"

Марії Пастернакової

Є це рідкісна книжка про танцювальне мистецтво. Познайомтесь з культурою танцю, його прадавньою історією, його етапами, народніми танцями, клясичнимм балетом і мистецьким модерним танцем, пізнайте сучасних українських балерин, що здобувають місце, хоч і на чужих сценах, але з українським імям, балетах.

Книжка здобула широкий відгомін у пресі, поважне число прихильних рецензій були поміщені в різних часописах і журналах. Видання дуже гарне, на добрім папері, багато ілюстрована. Стор. 215.

Ціна $3.00 з пересилкою.

Замовлення слати:

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA

764 Barton St. E., Suite 3,

Hamilton, Ont.

RELAX MRS. HOUSEWIFE!

Enjoy a visit in our coffee shop while shopping. No need to bake this weekend, just phone or stop in. We'll have a wonderful array of cakes, cookies, pies and pastries.

HARRY'S BAKERY

Phone: 2 - 2343 **Kamsack, Sask.**

ТРИ СИЛЬВЕТКИ

В цій книжці широко описано про життя і творчий шлях Марка Вовчка, Л. Українки і О. Кобилянської. Поручуємо „Три сильветки для прочитання членкам, для тих, що будуть готовити реферати, для спільного читання на вечорах.

Цю книжку опрацював кілька років тому проф. Леонід Білецький. До редакції „Промінь" звертаються поодинокі читачі за інформаціями за подібними матеріялами. Щиро поручаємо її всім зацікавленим

Ціна її $1.50.

Замовляйте

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA

764 Barton St. E., Suite 3,

Hamilton — Onterio